

„Работница и колхозница“
(на эстонском языке)

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Naistöoline ja naiskolhoosnik

41-42

1932

Teine — klassitu ühiskonna ehitamise viisaastak

1. Meie ehitame uut ühiskonda — sotsialismi

Kogu Nõukogude Liidu töörahas ehitab kommunistlise partei juhatusel uut sotsialistlist ühiskonda. Meie ehitame niisugust ühiskonda, kus ei ole ühede inimeste kurnamist teiste poolt, sest seal puudub eromandus valmistusabinõude peale. Valmistusabinõud, maa, vabrikud, masinad, raudteed, majad kõik tööriistad aga on need, mis kapitalistlikes korras võimaldavad kapitalistidel (valmistusabinõude omanikudel) töölisi kurnata. Sotsialistlikes ühiskonnas on kõik valmistusabinõud kogu ühiskonna ühine omandus. Meie ehitame niisugust ühiskonda, kus ei ole inimese kurnamist inimese poolt, kus ühiskond ei jagune vaenulisteks klassideks, kus puuduvad isandid ja sulased, kus ei ole rikkaid ja vaeseid, kus ei ole rõhujaid ja rõhutuid.

Selles uues sotsialistlikes ühiskonnas ei teata, mis on kannatamised ja tagakiusamised. Kõik inimesed, ühiskonnaliikmed, on seal täieõiguslised, vabad töötegijad, kellele töö mitte needuseks ja kannatuseks ei ole, nagu kapitalistlikes korras, vaid esimeseks eluliseks vajaduseks.

Selles ühiskonnas on töö au, kiituse ja kangelaslikkuse asjaks, seal ei ole niisuguseid, kellele töö raske tundub, seal ei taha keegi ilma tööta olla. Ei tunta seal ka tööpuudust. Tööpuudus on kapitalistlikes, klassilises ühiskonnas sellepärast, et kogu valmistus on kapitalistide klassi käes ja see valmistus on anarhiline (organiseerimatu, kofratu). Kapitalistlikes korras ei tea keegi mida ja kui palju valmistada. Keegi ei hooli sellest, et arvestada, kui palju seda või teist kaupa ühiskonnale vaja läheb. Ja seda ei saagi arvestada kapitalistlikes korras, sest iga kapitalist, vabrikant ja mõisnik-suurmaapidaja (nagu iga talupoegi) valmistab ainult oma ette ilma ühise plaanita kui palju keegi jõuab ja mida keegi arvab omale kõige kasulikuma olevat. Kapitalistid valmistavad mitte selleks, et inimeste tarvidust rahuldada, vaid selleks, et rohkem kasu saada. Kapitalist ei valmista mitte tarbeaineid, mitte saadusi, vaid *kaupa*. Kaup aga on vaja turul ära müüa. Teda võib ainult siis tarvitada kui keegi teda ostab. Osta saab aga siis, kui on midagi

samaväärtuslist vastu anda, kui on midagi müüa. Suuremal hulgal tarvitajatest, töölistel, on müüa ainult oma tööjõud, oma kaks kätt ja pea. Kui tööd on, siis saab ta osta natukene selleks, et end elus hoida, kui tööd ei ole, siis ta nälgib. Töölisklassi ja kehva talurahva ostujõud on väga väikene. Nad suudavad vähe osta. Kapitalistid aga, selleks, et rohkem kasu saada, valmistavad palju kaupa. Ostjaid sellele kaubale aga ei ole, kuigi neid saadusi: leiba, kõiki toiduaineid, riiet, mööblit, tööriistu, masinaid jne kõigile tarvis on, kuid ei ole raha. Kapitalist aga ei valmista mitte selleks, et seda kellegile tarvis oleks, vaid selleks, et kasu saada. Kaubad jäävad ladudesse seisma. Kapitalist, kes kaupa ära müüa ei saa, valmistab esialgu ladusse tagavaraks. Et talle kaubavalmistamine odavam tuleks, selleks vähendab ta viimase võimaluseni tööliste palkasid, mis juba niigi madalad on. Tööline ei suuda nende näljapennide eest midagi osta, tööd teeb ta aga veel suurema pingutusega, sest kapitalist pigistab töölisest viimase jõunatukese välja, et rohkem lisaväärtust, rohkem kasu saada.

Kui kõik ladud täis ja kaupa rohkem valmistatud, kui nälgiv töölisklass ja kehva talurahvas osta jõuab, siis jätab kapitalist vabriku seisma. Töölised visatakse värava taha nälgima. (sarnast nähtust nimetatakse kriisiks). Praeguse üleilmse kapitalistlike majandusekriisi ajal on kõigil kapitalistlistel maadel üle 45 miljoni töötatöölise, perekondadega aga kokku üle 100 miljoni (siia hulka ei ole veel arvatud nälgivad kehvad talupojad ja sajad miljonid nälgivad asumaade rahvad). Kõik ladud on kuhjani kaupa täis, kapitalistid hävitavad kaupa määratul hulgal, et mitte odavalt müüa, kuid töörahas nälgib. Nälgib sellepärast, et kõike liig palju on valmistatud. Nälgib sellepärast, et kõik on kapitalistide omandus.

Uues sotsialistlikes ühiskonnas seda ei ole. Selles ühiskonnas on valmistus plaanikindlalt organiseeritud. Valmistatakse mitte kasu saamiseks, vaid ühiskond valmistab oma tarbete rahuldamiseks. Töösaadused lähevad seal ühiskonna kasutada mitte turu kaudu, vaid jagatakse plaaniliselt. Siin ei ole valmistust turu jaoks, ei ole turgu, ega

ei ole ka *kaupa*, mida turul müüa vaja, sest saadused jagatakse plaanilise kesk- koha poolt töötajate vahel. Siin ei tunta ülevõimistust, ei tunta majanduskriisi. Kui valmistusjõudude kiirel kasvul saadusi rohkem valmistatakse, siis tarvitavad ühiskonna liikmed ka rohkem. Samuti võib ju tööaega lühendada, et kultuuritarbete peale rohkem aega üle jääks.

Selles uues ühiskonnas ei tunta tööpuudust, sest kõik võtavad ühiskonnatööst ühteviisi osa. Ei ole seal ka tööta logelejaid, ühiskonna kulul elavaid söödikuid ja päevavargaid. Selles ühiskonnas on kõik ühesugused töötajad. Ei ole seal klasse ja muidugi puudub siis ka klassi võitlus.

Selles kommunistlikes ühiskonnas on kadunud küla ja linna vaheline erinevus ja vastaspoolsus. Põllumajandus ei kujuta endast enam rahvamajanduse kõige mahajäänumat osa. Seal on põllumajanduse asemel teravilja valmistamise, tehniliste kultuurtaimede ja karjakasvatuse vabrikud.

Need vabrikud töötavad põhimõtteliselt samuti, samasuguste keeruliste masinatega, nagu teisedki vabrikud, ainult ümbertöötatav objekt on teine. Pole vahet ka tööliste ja taluraha vahel. Kogu ühiskond koosneb kommunaaridest — kommunistlike vabrikute ja tehaste töolistest.

Kuid sarnane ühiskond ei tule mitte korraga peale proletaarset revolutsiooni. Mitte kohe ei asu meie kommunistlikes ühiskonda, vaid läbi terve rea vahelülide ja ülemineku ajajärgu.

Marxi ja Lenini õpetuse järele jaguneb kommunismi arenemine kahte järku: esimene aste — sotsialism, kus veel järele on ebaühtsus tarvitamises, kus valmistusjõud veel nõuetavale kõrgusele ei ole arenenud, ja kõrgem aste — kommunism, kus valmistusjõud juba nii arenenud on, et jaotus sünnib valemite järele: igalt tema võimete järele, igale tema tarbete järele. Sotsialismi kõrgemas astmes, kommunismis, kaob kõik kodanlike õiguse jäänused, kaob riik kogu oma surveaparaadiga, mis sotsialismi esimese astme juures veel vaja on.

Kommunaaride jaoks on töö meelitatav. Ta ei ole enam raskuseks, vaid esimeseks elutähtsaks, ja mingisuguseid erilisi stiimuleid ei ole siin vaja.

Sarnane ühiskond ei tule aga iseenesest. Teda peab ehitama, peab kõik vanad vahed korrad ära lõhkuma ja uued asutama. Selleks, et sarnast sotsialistlik ühiskonda luua, et vahe maa ja linna vahel kaotada, peame meie oma mahajäänud põllumajanduse uuele, tehniliselt kõrgele alusele seadma.

Peame ehitama palju masinaid, palju elektri- jaamu, mis tööd kergendavad.

Samuti peame ka palju uusi vabrikuid ehitama, olevad tehased ümber korraldama ja tööviljakust tõstma, et kõiki tarbeaineid niipalju oleks kui töörahvas vajab.

See töö on raske ja nõuab suurt jõupingutust, sest siifamaale oli meil kõike vähe. Kapitalistline kord, mille meie 1917. aastal Oktoobrirevolutsioonis purustasime, jättis meile väikese päranduse. Peale selle oleme meie kapitalistidest ümber piiratud, kes meie ehitustööd kõigest jõust takistada püüavad. Töörahval tuleb rasket võitlust pidada uue ühiskonna loomise, maa industrialiseerimise ja kollektiviseerimise eest.

Ülemineku ajajärgul on veel klassid ja klassivõitlus. Proletariaadi diktatuuri vajalikkus

Seda uut, paremat ühiskonda ei taha ju need inimesed, need ühiskonna klassid, kelle käes enne kõik varandus oli. Kõik vabrikud ja tehased, kõik valmistusabinõud olid kapitalistide omandus. Nende abil kurnasid kapitalistid töölisi. Töölisid töötasid kapitalistide kasuks viimast jõudu andes, kuid olid siiski äärmises viletsuses ja poolnäljas. Kapitalistide taskud äga täitusid. Kõik maa oli mõisnikkude ja kulkute käes ja kehv- talupoeg, kes hoopis ilma maata või väikese maalapikese omanik, pidi mõisnikku orjama, et kuidagi ära elada.

Kapitalistid ja mõisnikud tegid kõik, et töölisi ja kehva talurahvast sõnakuulmises ja orjuses pidada. Halastamatult ja veriselt suruti maha iga vähemgi rahutusekatse.

Selleks oli mõisnikkude ja kapitalistide teenistuses tsaaririik, ühes nende sõjaväega, sandarmitega ja politseiga.

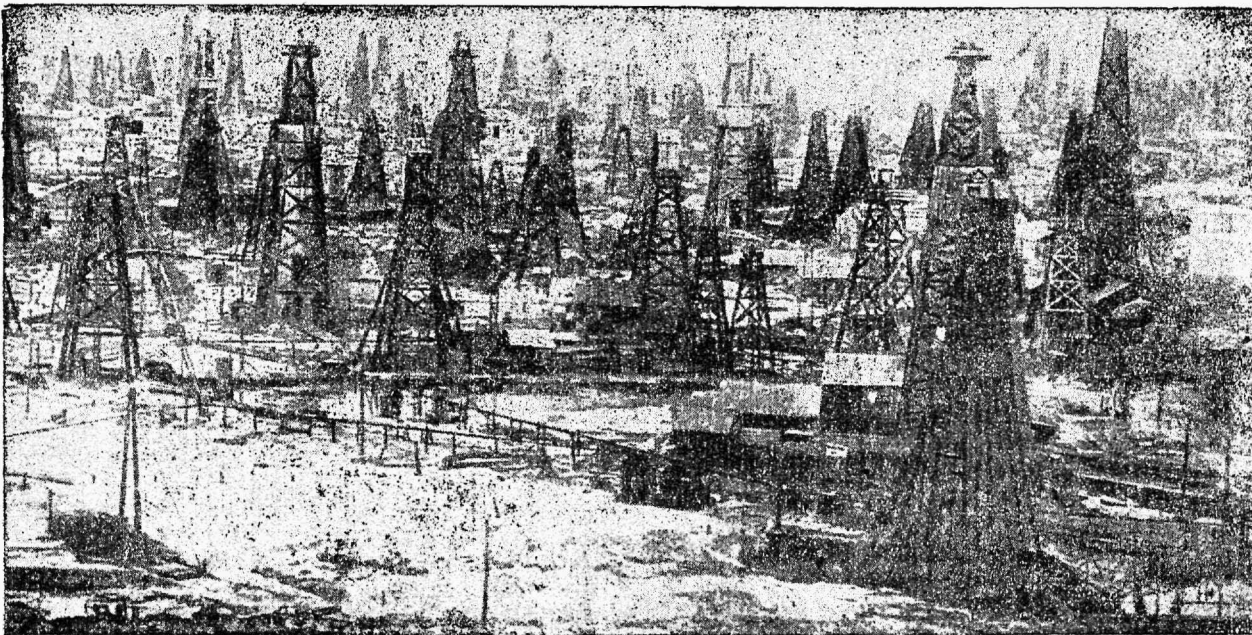
Teisest küljest aitas usupimedus kurnajatele töörahvast orjuses hoida. Papid olid ka ise mõisnikud ja kapitalistid. Nad kuulutavad orjuses rõhutatud rahvale igal sammul, et see on jumala tahtmine, et mõisnikud ja kapitalistid valitsevad. Kurnajate vastu ei tohi hakata. Kui ka töörahvas siin maa peal kurnajatest tugevam on ja võitu saaks, siis on taevast, nagu papid õpetasid, jumal, see on kurnajate poolt ja maksab peale surma kurjasti kätte neile, kes tema maapealsetele asemikkudele vastu julgevad hakata. Isegi mõttes ei tohtinud midagi paha mõisniku või kapitalisti vastu olla.

1917. aasta Oktoobrirevolutsioonis tõusis Venemaa töörahvas kommunistlike partei ja tema juhi sm. Lenini juhataisel üles jai

ajas mõisnikud ning kapitalistid minema. Teistel maalidel on nad veel alles võimul. Ka siin Nõukogude Liidus ei saa neist nii kergesti lahti. Kuigi meie peale raskeid veriseid võitlusi, peale pikka kodusõda mõisnikud ja kapitalistid välja ajasime, ei jätnud veel sellega võitlust.

Klassilisest kapitalistilisest ühiskonnast, mis rajatud ühe klassi kurnamisele teise poolt, pole võimalik otsekohe üle minna, isegi klassitu ühiskonna esimesele astmele

Kuid proletariaadi diktatuur, kui klassivõitluse kõrgem vorm, ei ole ainult vägivald, ja isegi mitte peaaesjalikult vägivald. Tal on kolm külge: 1) Proletariaadi võimu kasutamine kurnajate mahasurumiseks, maa kaitseks, teiste maade töörahvaga sidemete kindlustamiseks ja revolutsiooni võidu arendamiseks kõigil maalidel; 2) proletariaadi võimu kasutamine teiste töötavate hulkade (kehvik- ja kesktalurahva) äratõmbamiseks kodanluse mõju alt, tööliklassi ja

Surahani nahtatööstus.

— sotsialismile. Kapitalismi ja sotsialismi vahel on veel terve ülemineku ajajärk.

See ülemineku ajajärk on klassivõitluse ajajärk. Siin surub sotsialistilises revolutsioonis võitnud tööliklass maha kurnajate püüded endist kapitalistlik korda jälle maksmata panna ja töörahvast uuesti orjastada.

Sellepärast on võidurikka proletariseerimise revolutsiooni esimeseks sammuks tööliklassi valitsevaks klassiks muutmine ja proletariaadi revolutsioonilise diktatuuri maksmapanemine. Seda diktatuuri on töörahvale tarvis esimeses järjekorras kui vägivald-
aparaati, kui jõu peale põhjendavat võimu selleks, et kurnajate vastupanu maha suruda.

Proletariaadi diktatuur on kurnajate ja kurnatute vahelise klassivõitluse jätkamine palju kõrgemal astmel. Proletariaadi diktatuur on klassivõitlus uutes vormides, ja tihtigi palju vihasem kui kapitalistlikes korras.

teiste töötavate hulkade liidu kõvendamiseks, nende hulkade riiklikuks juhtimiseks proletariaadi poolt; 3) proletariaadi võimu ärakasutamine sotsialismi ehitamiseks, klasside hävitamiseks, klassitu ja ilma riigita ühiskonda üleminemiseks. Proletariaadi diktatuur on nende kolme külje ühtsus.

Proletariaadi diktatuur kestab niikaua, kuni proletariaat pole vanu valmistustingimusi hävitanud, kuni ta pole hävitanud kõik klasside olemasolemise tingimused, kestab seni, kuni tööliklass hävitab ühiskonna klassilise jagunemise ja muudab kõik töötavad kihid sotsialistilise ühiskonna töölisteks.

See võib sündida aga ainult ägedas klassivõitluses. Nagu me teame, ei kao ühiskonna klassidesse jagunemine veel proletariaadi diktatuuri maksmapanemisega. Klassid jäävad kogu ülemineku ajajärkuks alles.

Kapitalistide ja mõisnikkude kukutamise, pankade, suurtööstuse, raudteede, mõisate, kogu maa, suurkaupluste jne riigi kätte võtmisega (natsionaliseerimisega), andsime kurnajateklassile purustava hoobi, kuid ei hävitanud teda veel lõpulikult. Tema olemasolemiseks jäi veel teatud alus. Jäi järele veel paljumiljoniline talurahvas, kes endast väikevalmistajate klassi kujutab (kulakluse ei kuulu taluraha-väikevalmistajate klassi hulka, — kulakluse on osa kodanlisest klassist). Jäi järele ka veel proletariaat, kes valitsevaks klassiks muutus. Proletariaat (töölisklass) on sotsialistilise valmistuseviisi kandja, sotsialismi ehituse juht.

Muidugi ei ole need klassid, nende seisukohad ja vahekorrad enam need, mis enne proletaarset revolutsiooni, kapitalistlikes korras. Ülemineku ajajärgus on kolm klassi: töölisklass, talurahvas ja kodanlus. Neist on proletariaat ja töötav talurahvas põhiklassid, kodanlus ei ole põhiklass.

Ülemineku ajajärgus käib klassivõitlus töölisklassi ja linna- ning maakodanluse vahel. Talurahvas võitleb ühes töölisklassiga, töölisklassi partei juhtimisel kodanluse vastu. Klassivõitluse vormid muutuvad sotsialistilise ehitustöö mitmesugustest järkudest olenedes. Ja sotsialismi pealetungil kapitalismile teravneb see võitlus paratamata.

See võitlus käib sotsialistilise majanduse ehitamise eest, kogu majanduse, seal hulgas ka põllumajanduse, uutele sotsialistilistele alustele asetamise eest. Võitlus käib selle eest, et kogu majandus uuele, sotsialistilisele suurtööstuse alusele seada. Kuni me seda ei tee, kuni me väikekaubalist talumajapidamist pole hävitanud ja nende asemele sotsialistilisi kolhooside suurmajapidamisi sovhooside juhtimisel pole asutanud, seni on kapitalismil meil veel kindel majandusline alus.

Sellepärast pani sm. Lenin ülesande: kehvik-kesktalurahvast oma poole tõmmata ja teda sotsialistiliseks muuta. Kuid ka kodanlus püüab keskmikku oma poole ja tööliste ja taluraha liitu lõhkuda.

Tõusis küsimus „kumb kumba“? „Kas meie organiseerime väiketaluraha, tema valmistusjõudude arenemise alusel, toetades seda arenemist proletaarse võimuga, või heidavad kapitalistid nad oma alla, — sellest oleneb võitluse tulemus,“ kirjutas sm. Lenin. Õige poliitika ja õige juhtimine töölisklassi eelväe, kommunistilise partei poolt, kindlustas töölisklassi võitu „kumb

kumba“ küsimuse lahendamisel, nii tööstuses kui ka põllumajanduses.

Rekonstrueerimise ajajärgu algul, kui algas sotsialismi pealetungimine kapitalismi üle kogu väerinnal, lahendati küsimus- „kumb-kumba“ lõpulikult ja tagasipööramatult sotsialismi kasuks tööstuses ja kaubanduses. Keskmiku pööre lausakollektiviseerimisele andis võimaluse esimese viis-aasta kolmandal otsustaval aastal seda küsimust ka põllumajanduses sotsialismi kasuks lahendada.

Lausakollektiviseerimisega ja sellel alusel kulakluse kui klassi likvideerimisega, sai see küsimus põllumajanduses samuti otsustavalt ja tagasipööramatult sotsialismi kasuks lahendatud. Selle küsimuse lahendamine oli visa, vihane klassivõitlus, mis kogu proletariaadi diktatuuri kestel minutikski ei rauges.

Klassivõitlus praegusel astmel

Kommunistiline partei, kui töölisklassi võitlusestaap ja proletariaadi diktatuuri sõjariist, viis sm. Lenini ja Stalini juhtimisel alati kindlat, leppimatut klassivõitluse joont. Kogu meie majandusepoliitika on terav klassivõitlus sotsialismi ehitamise eest, kapitalistide vastu. Selles võitluses on meie partei järjekindel ja leppimatu. Seda klassivõitlust on ainult siis võimalik järjekindlalt läbi viia, kui partei oma enese ridadest kõik kahtlused hävitab, kui partei võitleb igasuguse oportunisti vastu kahel väerinnal, kui partei võitleb parempoolse kallaku (mis praegu peahädaohuks on, sest see on otsekohene kulakline kallak) ja „pahempoolse“ oportunisti vastu. Võitluses tuleb ka leplikkusega oportunism vastu meie ridades.

Selles võitluses oli parteil suured saavutused.

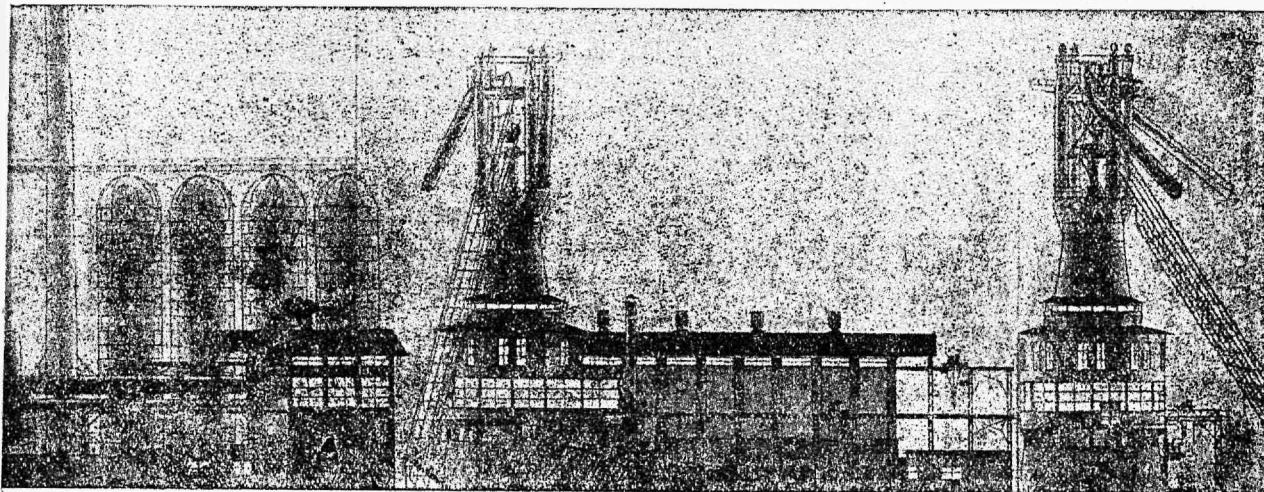
Uue majandusepoliitika (nep) alusel suutis töölisklass suuri võite saavutada. Uus majandusepoliitika oli arvestatud sotsialismi võidu peale kapitalistiliste elementide üle. Ta oli arvestatud selle peale, et taganemise käigus oma jõudusid ümber korraldada ja kapitalismile otsustavat pealetungimist alustada. Uus majandusepoliitika oli sotsialistilise majanduse vundamenti valmistamise peale arvestatud. Selle uue majandusepoliitika alusel sai partei suuri võite klassivõitluses.

Kommunistilise partei poliitika oli maa sotsialistilise industrialiseerimise poliitika, sotsialistilise tööstuse, eriti rasketööstuse kiire tõusu poliitika. Selle poliitika tagajärjel muutus meie majanduses 1929—30.

aastal sotsialistline sektor juhtivast sektorist valitsevaks sektoriks. Suurtööstuses tõrjusime meie erakapitali pea täiesti välja. Küsimus „kumb kumba“ lahendati tööstuses ja kaubanduses sotsialismi ka-suks lõpulikult ja tagasipööramatult.

Samal ajal (1929—30.) sündis sotsialist-lise industrialiseerimise alusel meie põllu-majanduse arenemises põhjalik murrang.

tiviseerimise eest. Juba 1931. aastal võis kommunistlise partei keskkomitee juuniplee-num konstateerida, et „sovhooside ja kolhooside arenemise ja suurema osa töötava talurahva kollektiviseerimise teele mi-neku tagajärjel sai meie riik kõige suurema põllumajandusega maaks maailmas... Kolhooside talurahvas muutus juba põllu-majanduse keskkujuks, kolhoosid said pea-

Krivorogi tehase kõrgahjud.

Meie põllumajandus pööras väikesest in-dividuaalsest, suurele kollektiivsele maja-pidamisele. Talurahva põhihulgad — kesk-mikud ja kehvikud pöörasid otsustavalt sotsialistlikele teele. Tõusis lausakollekti-viseerimise laine.

Sellel alusel tõusis küsimus nõukogude majanduse, kolhooside, klasside ja klassi-võitluse kohta hoopis uutmoodi üles. Töö-lisklass asus, kommunistlike partei juhata-sel, kapitalistlikele elementidele kogu väe-rinnal pealetungimisele. Lausakollekti-viseerimise alusel läksime kulakluse kitsen-damise poliitikalit kulakluse, kui klassi, lik-videerimise üle.

Laialdane pealetungimine kogu väerin-nal kutsus loomulikult klassivõitluse terav-nemise esile. Algas viimane otsustav võitlus kapitalistlike elementidega. Oli ju likvideerimisel see alus, mille peale ka-pitalistlike elementid Nõukogude Liidus toetasid ja millest nad uut toitu said. Hä-vitatakse see väikekaubavalmistustiline ma-japidamine ja luuakse uus suur sotsialist-line majapidamine. Kulakud ei annud ega võinudki ilma võitluseta alla anda.

Võitlus käib sotsialistlike majanduse vund-amendi ehitamise eest, käib lausakollek-

valmistajateks mitte ainult teravilja, vaid ka tähtsama põllumajanduslike tootesaine (puuvill, suhkrupuuet, päevalill) alal.“

Lausakollektiviseerimine ja sellel alusel kulakluse kui klassi likvideerimine on pea-miselt otsustavates teravilja raiioonides lõpule viidud. Viimane otsustav võitlus vene kapitalismiga, millest sm. Lenin 10 aastat tagasi rääkis, läheneb lõpule ja sot-sialismi võit selles võitluses on juba kind-lustatud. 1932—1933. aastal likvideerime meie lausakollektiviseerimise alusel pea-miselt kulakluse kui klassi kogu Nõuko-gude Liidus. Sellega hävitame meie ka vene ja rahvusvahelise kapitalismi viimase toe Nõukogude Liidus. Sellega hävi-tame ka valge Eesti fashismi toe ja abi-mehe interventsiooni korral Nõukogude Liitu — eesti asunduste kulakluse.

Kuid kõik need suured klassilised muu-datud, mis viimasel ajal meie maal aset leidsid, ei tähenda klassivõitluse kus-tumist. Linna ja küla kapitalistlikele ele-mentid ei kadunud täiesti. Neil jäi järele rahvusvaheline baas ja rohkearvulised sidemed vana kodanlike intelligentsiga, kus nad ühe osa hulgas toetust leiavad. Siit siis ka kahjutegemine, kui kodanluse klassi-

võitluse vorm proletariaadi vastu. Kulaklus, kui klass, on puruks lõõdud, kuid mitte veel lõpulikult hävitatud, ta pole veel pannud relva käest. Praegu on tal veel teatav alus järele jäänud põllumajanduse individuaalse sektoris. Kulaklus mõjub ka kolhooside peale, sinna sisse pugedes, seal kahju tehes ja kolhoose seestpoolt lõhkuda püüdes.

Kolhoosnikud ise pole veel kõigist individuaalse majapidamise jäänustest vabenenud ja kulakluse mõju leiab osalt pinda. Mõnikord läheb kulaklisel elemendil korda kogu kolhoosi oma mõju alla saada. Seal seavad nad individuaalsed huvid kollektiivsetele huvidele, kohapealsed huvid üldistele huvidele vastu, kaubaülejääkide riigile andmist takistades jne.

Kolhooside organisatsiooniline ja majandusline kindlustamine hävitab seal kulakluse töö alused.

Eesti kolhoosides kasutavad kulakud ära rahvusküsimust, rahvusdemokraatlisi ideesid levitades. Kulakud räägivad, et eesti asundustes kulakuid ei ole, sest kõik eestlased on oma varanduse hoolsa tööga saanud, ja kuigi mõni võõrast tööjõudu tarvitab, siis ei ole see kasusaavas mõttes.

Eesti talupojad (loe kulakud) olevat kultuursed ja eeskujulikud põlluharijad, kes venelastest sellepärast rikkamad, et nad hoolivad ja tublid töömehed on, kuna aga venelased laisad, logardid on. Nüüd loevad venelased eestlasi sellepärast kulakuks, et nende varandust tahavad ära võtta.

Sarnane rahvusdemokraatline kontrrevolutsiooniline agitatsioon on selleks, et rahvuslist vihavaenu tekitada, kolhooside asutamist takistada ja sotsialistlik ehitustööd lõhkuda. See kulakline agitatsioon on Valge Eesti fashismi otsekoheseks agenduuriks Nõukogude Liidus ja valmistab teed interventsooniks. Naistöölised ja naiskolhoosnikud, meie peame otsustavalt selle vastu võitlema.

Sotsialistline Nõukogude Liit astus juba sotsialismi ajajärku. Ta lõpetas sotsialistliku majanduse vundamendi ehitamise ja läks üle otsekohesele sotsialismi ehitamisele. Edukalt esimest viisaastakut, sotsialistliku majanduse vundamendi ehitamise viisaastakut 4 aastaga lõpetades, astuvad Nõukogude Liidu töölisklass ja kolhoosnikkude hulgas teise viisaastakusse — klassideta, sotsialistliku ühiskonna valmistamise viisaastakusse.

(Järgneb)

Eestimaa töörahva sõjariistus ülestõus 1924. a.

1. detsembril möödus 8 aastat Eestimaa töörahva kangelaslikust ülestõusust, mille rikkalikud kogemused iseäralise tähtsuse omavad just praegusel silmapilgul, kus lõppenud on kapitalistliku majapidamise ajutine püsivus ja algab üleminek uude sõdade ja revolutsioonide ajajärku.

Juuli Kopti.

Töörahas seisab paljudel kapitalistlikel maal sõjariistus ülestõusu lähel, kasvab Nõukogude Liidu vastane sõjahädaoht, ähvardab uusimperialistiline tapatalgu asumaade revolutsioonilise liikumise mahasurumiseks ning asumaade ja turgude ümberjagamise pärast, — kõik see nõuab igalt töötajalt niihästi kapitalistlikel maal, kui ka siin, töörahva isamaal, nii linnas kui maal, enamist võitlust ja valmisolekut otsustava hoobi andmiseks kapitalismile.

1. detsembril ülestõus sündis ajajärgul, kui kodanlusel peale verist ilmasõda ja sellele järgnevat proletaarset revolutsiooni korda oli läinud sotsjuudaste abiga töörahva otsekoheseid tormijookse tagasi lüüa (Saksamaa 1923. a.) ja kui ta siis kõik oma jõud koondas töölisklassile pealetungimiseks tervel väerinnal, et sel teel töölisklassi ja töötava talurahva arvel hukatusele määratud majandussüsteemile ajutisekski mõnesugust püsivust saavutada.

Eestimaa elas 1924. a. üle teravamast kriisist kui kunagi varem. Tööstus, mis Eestimaa eraldamisega tema loomulikust tooresaine ja küttematerjali allikast ära lõigatud sai, oli 1924. a. sarnasesse ummikusse sattunud, kus endistest suurtest vabrikutest järel olid ainult poollagunenud, mõnekümnetöolisega, ettevõtted. Üksteise järele suleti vabrikud, vallandati töölisi, alandati tööpalkasid. Hulgalise töölt vallandamise tõttu kasvas töötatöolisete arv ennekuulmata kõrgele. Töölisklassi seisukord muutus väljakannatamata raskeks. Eriti raskest seisukorras olid naistöölised ja töötavad naisterahvad, kellede keskel kasvab prostitutsioon ja enesetappimine.

Mitte sugugi parem ei olnud töötava talurahva seisukord. Siin tõsteti maksukooramat, hallparun kruvis oma eksploateerimise pressi sulase ja kehvatalurahva turjal. Kasvas rahulolematuse ja vastuolude teravnemine põllumajanduse laenu väljalaskmisega, sest laenud läksid oma meeste taskutesse. Kõik see sünnitas ühise väerinna linna- ja maatõrahva vahel, võitluses kapitalistlike kurnamise vastu. Proletariaadi ja tema eelväe — Eestimaa Kommunistilise partei juhtimise alla koondusid kõige laiemad linna ja maa töötavad hulgad, kes ainu-kest õiget väljapääsuteed nägid kodanluse kukutamises ja nõukogude valitsuse maksmapanemises. Juba terve suve 1924. a. kestsid, iseäranis Tallinnas, aktiivsed väljaastumised, streigid ja meeleavaldused hüüdsõnade all: „Maha Eesti härrasriik!“, „Elagu Nõukogude Eesti!“

Kodanlus mobiliseeris kogu oma ihukaitse kasvava revolutsiooniliikumise mahasurumiseks, kuid ta oli jõuetu takistama hulgalist liikumist. Väikekodanluse leeris oli märgata äärmist kõhklemist. „Eesti kujutab endast praegu püssirohu salve ja küllalt on ainult ühest sädemest, et sünnitada plahvatust, mis praeguse Eesti teise ilma paiskab.“ See ta oli harilik väikekodanlase uudisjutt, mida korduvalt vestis, oma kompsusi aegsasti kokku pakkides. Samasuguse iseloomustuse andsid 1924. a. olukorra kohta paljud välismaa „kõrged esitajad“ Eestis.

Revolutsiooniline olukord kohustas Eestimaa kommunistlikke parteid asuma sõjariistus ülestõusu seisukohale, milleks ta hulki kogu eelmiste aastate jooksul järjekindlalt ette valmistanud ja kasvanud.

Kominterni leninisel juhtimisel, sm. Kingissepa ja Anveldi otsekoheisel juhtimisel, kasutades Lenini partei rikkalikke võitluskogemusi, oli Eestimaa kommunistiline partei võitnud hulkades, nii linnas kui maal, määratuma poolehoidu, purustanud kõik sotsjuudaste ja parem- ning pahem-

poolsete oportunistide katsed omale pinda luua töötavates hulkades. Kõik töölisorganisatsioonid on järjekindlalt revolutsioonilise klassivõitluse seisukohal.

Sõna „sotsi“ tuntakse töötavate hulkade peres kui kõige ülbemat eestikeelset sõimu-sõna.

Ülestõus puhkes 1. detsembri varahommikul. Tööliste sõjariistus salgald valdasid kiire ja otsustava löögiga pea kõik tähtsamad kodanluse riigi valitsuse tuiksooned: telegraafi ja telefoni keskjaama,

vaksalid, valitsusehooned Toompeal; purustasid osalt kodanluse sõjalise jõu: junkrute kooli, politsei ja oskonnad jm., kus juures mõned sõjaväe osad täielikult töörahva poole üle tulid (lennuvägi); väljaspool Tallinna leidsid väljaastumised samuti aset: mitmel pool purustati raudteesillad Tartu ja Tallinna vahel, et takistada kodanluse sõjaväeosade koon-

Johannes Kuuskmann.

damist Tallinna vastu. „Võit kaalus 1. detsembril noateral“ — niiseloostustavad valge Eesti tollaegsed riigimehed oma seisukorda ülestõusu silmapilgul.

Eestimaa töörahvas ei suutnud siiski 1. detsembril murda jäädavalt kodanluse liket. Ta oli sunnitud ajutiselt taganema peale mõnetunnist kangelaslikku lahingut. Töörahva sõjariistus eelsalgad ei suutnud niikaua vaenlase vastupealetungile vastu seista, kuni laiad hulgad lahingusse oleksid jõudnud. Tööliste võitlussalgad ei suutnud senini igalpool ülekaalu ja initsiatiivi oma käes hoida. Töörahvas ei osanud tarviliselt kasutada kõiki võimalusi lõpuliku võidu saavutamiseks. Olgugi, et Eestimaa töörahvas ühes Venemaa töölistega veebruarirevolutsiooni läbi viis, siis oktoobris proletariaadi diktatuuri püstitas, 1918—1919. a. oma kodanlusega otsekohest klassisõda pidas, Saaremaa töörahva ülestõusu ja rea teisi hiilgavaid

lahinguid läbi oli teinud, ei osanud ta siiski selles muutunud olukorras tarviliselt sõjariistus ülestõusu kui kunsti võidurikka lõpuni viia.

Võit, mis töörahvale nii lähedal seisis, libises veel seekord ajutiselt mõneks ajaks kõige mustema reaktsiooni ja terrori valda. Algas kodanluse verepulum sotsiaalschismi kõige aktiivsemal osavõtul.

Sajad paremad võitlejad langesid valge terrori ohvriks, purustati töölisklassi võitlusorganisatsioonid. Timukad pidasid võidupüha.

Eestimaa töölisklass sai 1. detsembril raske hoobi, ta kaotas sajad paremad võitlejad. Kuid need ohvrid polnud mitte asjata. Töölisklass kaotas seekord, see kaotus on aga ajutine kaotus. Töölisklass teab, et tulevik on tema päralt, et lõplik võit on töörahvapäralt.

1. detsembril ülestõus andis Eestimaa tööliste rikkalikud kogemused edaspidiseks võitluseks, ta asus kohe oma ridu ümber korraldama, ajaviitmata veel visumalt ette valmistama uuteks lahinguteks, kus proletariaat ühes kehvik-talurahvaga kapitalistliku kurnamiskorra purustab ja püstitab Nõukogude Eesti.

1. detsember andis Eestimaa töörahvale

rikkalikud kogemused selle kohta, kuidas algatud ülestõusu kui kunsti võidurikka lõpuni tuleb viia, ta õppis neist vigadest ja puudustest, mis 1. detsembril aset leidsid.

1. detsember näitas veel kord eesti sotsiaaldemokraatia (sotside) tõsiselt nägu töörahva timukate osas, kes kodanlusega ühes „seinast seinast“ verepulmi tantsisid, olles kodanluse truimateks nuuskuriteks ja timukateks. Ei või siin samuti nimetamata jätta seda ülbet suudlust, mida eesti rahvusdemokratism Nõukogude Liidu üle traataia valge eesti fashismile ja sotsjuudastele ulatas nende võidu puhul töörahva üle, parastades Eestimaa tööliste ja tema eelväge — Eestimaa kommunistlikke parteid selle eest, et ta julgenud „astla vastu oma kätt tõsta“.

Anna Halling.

Eestimaa kommunistlik partei jäi vanakumata võitluseväljale, koondades oma ümber töörahva hulke uueks pealetungiks. 1. detsembril õppetundide enamlik arvustamine, tundmaõppimine, enamluse võitluse praktika täielik ärakasutamine kindlustab leninismi lipu all sammuvale Eestimaa töörahvale lähenevas otsustavas lahingus lõpuliku võidu.

H. S.

Võitlusele partei keskkomitee täiskogu otsuste teostamise eest

Partei keskkomitee viimane täiskogu, mis käesoleva aasta septembrikuul ära peeti, oli sotsialistliku ehitustöö sõlmküsimuste lahendamisele pühendatud.

Võeti vastu rida tähtsaid otsuseid nõukogulise kauplemise, laialt nõutatavate kaupade valmistamise ja mustmetallurgia arendamise kohta.

Partei keskkomitee täiskogu mõõdis enamliku enesearuustamise ja partei 17. kongressi otsuste leninliku täitmise järelvaatuse tähe all.

Täiskogu märkis oma otsustes ära, et

meie oleme saavutanud otsustavaid edusamme raskes industrias.

„Sellesamaga lõi partei kindla baasi uute tööstusharude arendamiseks ja laialiste tarbekaupade valmistamise edaspidiseks arendamiseks.“

Partei keskkomitee täiskogu andis otsustava enamliku vastuolõõgi kõikidele oportunistlikele hüpetele. Ei ole juhuslik nähtus, et nõukogulise kauplemise ümber terav klassivõitlus käib.

Mitmesugused opositsioonid ei ole veel rahule jäänud ja kasutavad ära iga meie nõrkust sellel alal. Nad püüavad asja nii

ette kujutada et nõukogulise kauplemise arendamine „pole teostatav asi“.

Pahempoolsed tahavad praegu kauplemist likvideerida, raha ära kaotada, toetavad enamlaste vastaste vaateid, et tarvis olewat üle minna kaupade vahetamisele ning „aha väljasuremiseks“ olevat aeg kätte jõudnud.

Parempoolsed lähevad veel kaugemale läksid kontrrevolutsiooni teele, spekulantide ja kulakute poole, oma poliitikas näitelavalt kadunud klassi vastupanu avaldades. Partei keskkontroll-komisjoni presiidiumi otsuse põhjal heideti parteist välja kontrrevolutsioonilistest gruppidest osavõtjad ja nende kaasteadjad Rjutin, Ivanov, Galkin ja teised kui partei ja tööliklassi äraandjad.

Need kontrrevolutsioonilised grupid kõnelesid sovhooside ja kolhooside laiendamise tarvidusest, nõudsid sarnast poliitikat, mis tähendaks tööliklassi kangelasliku tööga ja vaimustusega loodud sotsialistlike asutuste üleandmist kapitalistidele kontsessiooni peale.

Selles nimestikus on neile endile häbiks veel kord parteid petnud: Sinovjev, Kamenev, Moretski, Slepkov ja Uglanov. Leninline partei ei luba kellegil revolutsiooni huve ära anda.

Ainult lõpulikult pimestatud inimesed võivad meie saavutusi eitada.

Sotsialistlike tööstuse peamised fondid suurenesid esimese viieaastaplaani täitmisel 1. jaanuariks 1932. aastal rohkem kui kaks korda: 5,7 miljardist kuni 13,1 miljardi rublani.

Oleme saavutanud sotsialistlike sektori — sovhooside ja kolhooside alal absoluutse ülekaalu individuaalmajapidamise üle. Kolhoosidesse on ühinenud 60 protsenti kõikidest talupoegade majapidamistest ja nende korralduses on üle 80 protsendi kogu külvipinnast.

Kui 1921. aastal produktsioon turule läks peamiselt erakaupmeeste kaudu, siis praegu läheb ta turule kooperatsiooni ja riiklike kaupluste kaudu. Peamine osa põllumajanduslistest saadustest on praegu kolhoosnikkude oma, aga siis oli see üksikmajapidajate ja kulakute käes.

Partei keskkomitee septembrikuu täiskogu märkis ära nõukogulise kauplemise igakülgse arenemise vajadust, parteiliste ja ametiühendusliste organisatsioonide juhtivuse paranemist ja abiandmise suurenemist.

Meil on kahtlemata suuri saavutusi nõukogulise kauplemise arendamise alal.

Kui meil Leningradi linnas ja oblastis 1. jaanuariks 1932. a. oli 2.726 kaupluse üksust siis käsvas kaupluste võrk 1. juuliks 1932. aastal kuni 4929 üksuseni.

Meie kauplemises tuleb seni veel rida puuduseid nähtavale. Näiteks uuristööliste ja talupoegade inspeksioon Leningradi poodisid ja leidis, et paljud poed rikuvad seadusi ja tõttavad hindu oma äranägemise järele, tuleb nähtavale raiskamisi ja teisi kuritarvitusi. Kaubanduslikes aparaa-dis on veel võõras element sees. Pealiskulud on ikka veel suured.

Ka tarvitajate ühisused külas töötavad veel halvasti. Turule saadetakse kaupu veel vähe. Kolhoosiline kauplemine ei ole veel tööliste varustamise parandamise tõiseks allikaks saanud. Meil Leningradi oblastis ei ole paljud kolhoosid oma põllumajanduslikke saadusi veel kolhoosi turule saatnud. Neid kolhoose, kes oma saadusi turule viinud, on kõigest 19 protsenti.

Peab ütlema, et siin puudub hulgaline selgitustöö, niisama on abiandmine kolhoosidele raiooni organisatsioonide poolt nõrk.

Tarvis on otsustavalt kõrvaldada need üksikud riiklised ja kooperatiivsed kokkustajad, kes kunstliselt hindu kõrgele kruvivad ja kaupu spekulantide kätte sahkerdavad. Niisama on tarvis kõvasti lüüa niisuguste oportunistlike meeolude pihta, nagu võiks nõukoguline kauplemine ise-voolul minna ja nagu oleks kauplemine teisejärgu tähtsusega asi.

„Meie peame,“ nagu Lenin ütles, „uue massi kaupu ellu kutsuma.“ Nõukogulise kauplemise arendamises ja tööliste varustamise parandamises etendab suurt osa kokkuostmine.

Partei keskkomitee täiskogu kriipsutas alla, et tulevikus peab linnaelanikkude varustamine toiduainetega minema väljaspool riiklisi kokkuostmisi.

Meie vabrikud, tehased ei ole veel kõik partei otsuseid teostanud, ei ole kokkuostmisega algust teinud, ega piimamajapidamisi, sigade, kodujäneste ja lindude kasvatust jne organiseerinud. *Kokkuostmise laiendamine läheb lubamata nõrgalt.*

Partei täiskogu kriipsutab alla, et „vabrikute, tehaste, transpordi ja teiste ettevõtete ülesanne on praegu selles, et neil oleks mitte ainult kooperatiiv ja söögimaja, vaid ka oma põllumajanduslised ettevõtted, mis tööliste varustamiseks täiendavaidprodukte annavad.“

Niihästi kerge- kui ka rasketööstusel ja käsitöö-valmistuslisel kooperatsioonil on suur tähtsus laialiste tarbekaupade valmistamises ja nõukogulises ja kolhoosilises kauplemises. Täiskogu seadis tähtsamaks poliitiliseks ülesandeks laialiste tarbekaupade valmistamise suurendamise. Laialiste tarbekaupade valmistamine kindlustab sidet linna ja küla vahel ja aitab kahtlemata kaasa meie riigi kaubaringskäigu laiendamisele.

Ka siin on lõhesid. Leningradi rasketööstus pidi möödunud kvartalis utilist ja teistest ülejääkidest 6 miljoni rubla suuruses laialisi tarbekaupu andma. Seda programmi täideti ainult poolikult.

Maksku mis tahes, siin peab murrang läbi minema. Partei täiskogu näitas ühe põhjuse, millest laialiste tarbekaupade valmistamise programmi mittetäitmine tingitud oli: meie majanduslised organisatsioonid pole laialiste tarbekaupade valmistamise, alahindamist siiski veel kõrvaldanud, millel on hiiglasuur tähtsus rahvamajanduse arenemises.

Ühtlasi andis partei keskkomitee täiskogu tähtsad direktiivid mustmetallurgia arenemise kohta. Raskeindustria ja kõigepealt mustmetallurgia — on rahvamajanduse aluseks, sotsialistlike ehitustöö vundamentiks. Saavutused mustmetallurgia alal on kõigile teada. — Laieneb tehaste-hiiglaste ehitamine. Nõukogude riigi ehituste tormilised tempod nõuavad veel rohkem malmi ja terast.

Partei keskkomitee täiskogu otsused on tõsiseks kohustuseks kõikidele parteilistele, ametiühisustele, kaubanduslik-kooperatiivsetele ja ühiskondlikele organisatsioonidele.

Ainult siis võivad need otsused teostatud saada, kui kõik laialised töötavad hulgad nende teostamiseks võitlusele mobiliseeri-

takse ja veel enam lööktööd ja sotsialistlist võitlust laiendatakse.

Kõik naistöölised, naiskolhoosnikud, naissovhoosnikud ja töötavad naisterahvad üksikmajapidamistest peavad partei juhtimisel aktiivselt täiskogu poolt vastu võetud otsuste realiseerimisest osa võtma.

Meie vabrikute ja tehaste naistöölised peavad laialiste tarbekaupade valmistamiseks naistöölistest koosnevad valmistuslised brigaadid organiseerima ja sotsialistlisest võitlusest osavõtmist kõvendama.

Delegaatide koosolekud on täiskogu otsuste täitmisel kohustatute eesrinnas sammuvateks võitlejateks ja löökbrigaadideks olema. Naisdelegaatide koosolekud peavad täiskogu otsuseid läbitöötades neid ka praktiliselt teostama.

Kooperatsiooni töö, kokkuostude ja kolhoosilise kauplemise organiseerimine, kodujäneste ja sigade kasvate töstmise tehastes, vabrikutes ja kolhoosides — need kõik on nii lähedased meie, naisterahvastele.

Naistöölised, kodused perenaised ja naiskolhoosnikud peavad aktiivselt naisdelegaatide koosolekute kaudu kooperatsiooni töö töstmisest osa võtma.

Tarvis on aktiivsemaid naiseltsilisi tööliste kinnispoodide ja söögimajade juhatajateks, revisjoni komisjoni ja juhatuse liikmeteks välja eraldada. Asutuste ja kolhooside aktiivsemad naiseltsilised peavad kirjasaatjate valvete organiseerima, kooperatsiooni tööle kaasa aitama, tööliste ja talupoegade-inspektsioonitööstosa võtma jne.

Iga naistööline, naiskolhoosnik, -sovhoosnik ja töötav naisterahvas üksikmajapidamistest peavad teadma, et aktiivse tööga ja võitlusega teostame partei poolt vastu võetud otsused.

Kõik naiseltsilised aktiivsele võitlusele!

Enamlised tempod põllumajandusliste kokkuostuplaanide täitmisele

Vilja, lina ja teiste põllumajandusliste saaduste kokkuostuplaanide edukas täitmine on erilise suure tähtsusega hoogtöö, mille teostamiseks peame kõik küla ja ühikondlike organisatsioonide aktiivi mobiliseerima.

Vaatamata sellele, et on lähenemas vilja, lina ja teiste põllusaaduste kokkuostu hoogtöö lõpetamine, läheb kokkuostuplaanide täitmine mõnedes raioonides lubamata nõrgalt. On teada rida raioone ja

külanõukogusid, kes kokkuostuplaanide täitmist lõhuvad ja midagi ei tee, et seda tööd tõsta. Vilja kokkuostumises sõrgivad sabas Starorusski, Punase-Struugi, Oudova, Krasnogvardeiski ja rida teisi raioone. Lina kokkuostuplaanide täitmisel jääb Leningradi oblast maha. Eriti mahajäävad raioonid on Oudova, Luuga, Badajevi, Pestovi ja mõned teised. Leningradi oblast peab täitma 12 protsenti üleliidulisest lina kokkuostuplaanist. See näitab, milline suur

tähtsus on Lening. obl. lina kokkuostuplaani täitmisel kogu N. Liidule, millest ära oleneb ka vabrikute ja tehaste vahetpidamata varustamine tooresainetega ja eksport-plaani täitmine.

Et meil ühes kui teises raionis kokkuostuplaanide täitmine nõrgalt läheb, on sellele tingitud, et ei osata võitlust viia selle eest, et laialisi hulke kokkuostuplaani täitmisele mobiliseerida. Lina ja teiste põllusaaduste teostamise ümber ei viida laialdast poliit-massilist selgitustööd kolhoosnikkude ja töötavate üksiktalupoegade keskel.

Kui vilja ja lina kokkuostuplaanide täitmist püütakse käsutamisega juhtida, kui puudub hulgaline selgitustöö ja tööle tõmbamine, siis pole ka paremaid töö tagajärgi loota ja hakatakse „objektiivseid“ põhjusi otsima, et sellega endi mahajäämist õigustada.

Mingisuguseid objektiivseid põhjusi ei ole, mis kokkuostu hoogtöö edukat läbiviimist takistaks. Nagu töökogemused on näidanud, olenevad kõik töö tagajärjed ja edusammud ära töö õieti organiseerimisest ja juhtimisest. Sagedasti tehakse suuri sõnu ja käsutatakse, aga seal juures jäetakse kõige hädatarvilisem ja vajalisem tegemata.

Meil on rida parteilasi, kes kokkuostuplaanide täitmist oportunistiliselt hindavad ja oma passiivsusega teistele eeskujuks on. Näiteks Punase Struugi raiooni leht tegi õieti, kui ta vilja kokkuostu hoogtöös sabasörkijaid sm. Manast, Lutsu ja teisi mustale tahvlile asetas.

Vilja, lina ja teiste põllusaaduste kokkuostuplaani täitmisel ei tohi unustada kulakute kahjutegevust. On tarvis kõige halastamatut võitlust pidada kulakute ja nende sabarakkude vastu, kes kokkuostuplaanide täitmist desorganiseerivad. Kulak ja tema sabarakud tungivad meie kokkuostu aparati ja teevad oma õonestustööd, et riikliste kokkuostuplaanide täitmist nurja ajada.

Kulakud ja nende sabarakud näeksid heameelega, et vili spekulantide kätte läheks ja see viimast hindu välja nõõriks. Kulakute eesmärk on, et hulkades rahulolematust tekitada ja näidata, et „vaata, ilma meieta ei saa te oma majandust tõsta ega toiduküsimust lahendada.“

Niisama tuleb võidelda kolhooside ja üksikmajapidajate talupoegadega, kes „tarvilised huvid“ esiplaanile seavad.

Tarvitusliste huvide esiplaanile seadmine tuleb harilikult nähtavale riigile põllusaaduste äraandmise juures. Kolhoos ehk üksiktalupoeg paneb lina, mis omaduslikult parem, aita, halvema* aga annab riigile.

Tarvis on kolhoosnikkudele ja üksikmajapidajatele talupoegadele ära näidata, kuidas riik kõigiti talupoegade majapidamise tõstmisele kaasa aitab. Talupojad ja kolhoosnikud saavad rida kergendusi, mille tagajärjel kaubaline ülejääk suureneb, mis omakorda ka kolhoosilise kauplemise laienemisele kaasa aitab.

Ei saa vaikides mööda minna sarnasest tähtsast ülesandest nagu on kokkuostu aparadi edaspidine kõvendamine ja kulakluse agentuurist puhastamine. Tarvis kokkuostu aparadi iga lüli hoolikalt järele vaadata ja kõik teha, et kokkuostu aparat kindlustaks maksimaalseid temposid kokkuostuplaani täitmisel.

Võideldes kulakute ja nende sabarakkude ja „pahem“- ja parempoolse oportunisti vastu, kõvendame tööd ja võitlust kokkuostuplaanide tähtajalise täitmise ja ületamise eest.

Raiooni organisatsioonid peavad kõik küla ja kolhoosnikkude hulgas sellele mobiliseerima, et kokkuostuplaanide edukalt täita. Kõigepealt tuleb partei ja noorteühingu liikmeid ja naisdelegaate kokkuostuplaanide täitmisele mobiliseerida. Tarvis on kolhoosnikkude ja üksikmajapidajate talupoegade koosolekuid korraldada, neil koosolekutel vilja, lina ja teiste ainete kokkuostuplaanide täitmise küsimus üles seada. Iga mees- ja naiskolhoosnik ja üksikmajapidaja naisterahvas peavad igaükselt läbi arutama, kuidas seda tööd kiiremini ja paremini läbi viia.

Kui vilja ja teiste põllumajanduse saaduste kokkuostuplaanide täitmisel lõhed on, siis tuleb kõik abinõud tarvitusele võtta, et need lõhed kõige lühema ajajooksul täielikult likvideerida.

Naiskolhoosnikud, olge eesrinnas võitlejad kokkuostuplaani täitmisel, organiseerige punaseid viljavoore, sõlmige kolhooside vahel sotsialistilise võistluse lepinguid, andke oma töö kogemused teistele mahajäävatele kolhoosidele ja üksiktalupoegadele edasi.

Ainult visa ja ägeda võitlusega täidame ja ületame kokkuostuplaanid.

Kõik naistöölised ja töötavad naisterahvad võitlusele tööjõu rändavuse ja päevavarguse vastu

Kapitalismi mail kasvab ennenägematu tööpuudus, viletsus ja nälg, kus miljonid töötatöölised ja nende perekonna liikmed on koduta ja nälgimas. Päev-päevalt väheneb valmistus ja sellega kaasas käib ühiskonna põhi-valmistusjõu — töölisklassi hävinemine.

Samal ajal kasvab võitlus kapitalismi vastu. Töölised võitlevad tööpalkade kärpimise, töölt vallandamise vastu ja oma elutingimuste parandamise eest. Sagenevad streigid, demonstratsioonid ja kokkupõrked tööliste ja politseinikkude vahel.

Meil, Nõukogude Liidus, näeme teist pilti. Meie töölisklass ehitab kommunistlise partei juhtivusel edukalt sotsialismi. Sotsialismi alusmüüri oleme valmis ehitanud. Meil töötavad Magnitogorski, Kusnetski, Dneprostroi, hiilga auto-traktori ja teised tehased. Nõukogude Liidu töörahvas lõpetab esimese viieaastaplaani nelja aastaga ja hakkab teist viieaastaplaani edukalt täitma. Teise viisaasta ülesandeks on klassideta ühiskonna valmistamine ja kapitalistlike elementide täielik likvideerimine.

Meil, Nõukogude Liidus, on tööpuudus täielikult likvideeritud, maksab seadus, mis tööaega 6—7 ja 8 tunniga piirab ja igale töölisele puhkepäeva ja puhkuse kindlustab.

Sidemes rahvamajanduse kasvuga paranevad tööliste ainelised ja eluolulised tingimused.

Meie tehastes, vabrikutes, kaevandustes ja asutustes töötavad lõõktöölised kangelaslikult tööstus-rahandusplaani täitmise eest. Nad ei tunne töölt puudumist ilma tõsise põhjuseta. Miljonid töölised võtavad aktiivselt osa sotsialistisest võistlusest ja lõõktööst. Töö on saanud nendele au ja kuulsuse asjaks ning kangelasteoks. Kuid töölisklassi koosseis pole ühtlane. Ühes vanade kaadritöölisega on meie tööstusettevõtetes palju noori ja uusi töölisi, kes kapitalistlik vabrikut pole näinud, kes oma õlgadel kapitalismi survet pole tundnud.

Meie tööstusse on maalt kümned ja sajad tuhanded uusi töölisi tulnud, kes valmistuslisest protsessist ennem osa ei ole võtnud. Need uued töölised ei ole veel endistest eluviisidest ja harjumustest vabaks saanud. Neil töölistel puudub töödistsipliin, puudub see teadmine ja arusaamine, mis kaadritöölisetele aastakümnete kestel valmistuseprotsessis sisse on kasvanud. Neid uusi töölisi on vaja kasvatada ühiskondlise omanduse eest hoolitsemise vaimus, hooli-

kale suhtumisele tööriistadesse, tooresainetesse ja valmistus-saadustesse.

Partei keskkomitee ja rahvakomissaride nõukogu 15. novembri otsus peab olema võimsaks sõjariistaks töödistsipliini tõstmise ja uute ja noorte tööliste kasvatamise alal.

Selle dekreedipõhjal vallandatakse tööline ettevõttest või asutusest, kui ta kas või üks päev töölt ilma põhjuseta puudunud.

Vallandatud töölistelt võetakse ettevõtte või asutuse poolt väljaantud toiduainete või tööstuskaupade kaart ja korteri kasutamise õigus ära.

Partei ja valitsuse otsuste elluviimine tõstab võitlust töödistsipliini eest sotsialistlikes ettevõtetes uuele astmele.

Ta kindlustab meie valmistuse kasvu ja töörahva aineliste ja kultuur-eluoluliste tingimuste paranemist, võimaldab teostada sotsialistlike töötamise põhimõtet — igale tema töö järele. Kes rohkem töötab see peab rohkem saama, kes tööd ei tee, see ei tohi midagi saada.

Kuni senijani kasutasid päevavargad toitluse ja tööstuskaupade kaarte ja ettevõtete kortereid, tulevikus tehakse sellele lubamata nähtusele lõpp. Päevavargad ja tööjooksikud desorganiseerivad meie valmistust ja toovad suurt kahju meie tööstuse edaspidisele arenemisele, mis eesrinnas võitlevate tööliste keskel õiglast meelepaha esile kutsub.

Seda enam peame päevavaraste ja tööjooksikute vastast võitlust kõvendama, et nad meie ehitustööd halvata ega takistada ei saaks.

Sidemes partei ja valitsuse otsusega peetakse kõikides vabrikutes, tehastes ja asutustes praegu laialisi tööliste koosolekuid ja mittinguid.

Mittingutel vastuvõetud resolutsioonides tervitatakse ja kiidetakse heaks valitsuse otsust.

Kõik naistöölised, naiskolhoosnikud ja teised töötavad naisterahvad, õppige tundma meie partei ja valitsuse otsust töölt vallandamise kohta ilma vabandavate põhjusteta töölt puudumise eest.

Naistöölised, avage kõige otsustavam tuli meie töödistsipliini lõhkujate, päevavaraste, töölt ärajääjate ja laiskvorstide pihta.

Kõik naistöölised ja töötavad naisterahvad, võitlusele partei ja valitsuse otsuste teostamise eest!

Taiga külas

Jutustus Siberi elust

Kevad tuli nagu alati. Maa hingas enesest imelikke aroome, mis lagunesid laiaili nagu mingisugune uimastus... Päike heitis roosakaid kiiri üle laiade põldude ja heinamaade. Stepis avanes kevadine panoraam, rõõmsalt hakkasid trillerdama väikesed stepilinnud, kuhu hulka kuuldus ühetaoline jäme veelinnu huige. Taiga sirutas oma sasinud pead ning raaguspuudest käis läbi mingisugune kaeblik ohe... Ta oii tüdinend huntide nälgasest tantsust ja nüüd ihaldas näha midagi uut ning lõbusat. Oleks ju ilusam vaadelda lindude ilusat lendu ja karupoja lustilist vähkremist.

Steppidesse ilmusid ilusad laululinnud, kes hommikust õhtuni kui muretud olevused viulit poogendasid. Ühe laul oli ilusam kui teisel ning üks ajas teise võidu ilusamaid viise...

Tuli kevad täis suurt lootust ja põlevat tungi. Põllud töotasid anda rikkalikku saaki ning juba pistiski arglik oras maast välja omad häbelikud kahvatanud õlanukid ning jäi naeratava päikese poole vahtima...

Aga ega siis ilma käota veel kevadet ole. Eks seal ta olegi! Kuulake! Kui ilusasti ta kukub, kui tiksuks kusagil ilmatasuur kell.

Noh, tere siis tulemast!

Käo tulek toob külatüdrukisid suurt uudishimu ja ootust. Kartes vanaks tüdrukuks jääda, kuulavad nad ju hoolega kust poolt kägu kukub. Kui kägu esimest korda aida tagant kukub, saab vanem taluga sel aastal mehele.

Siis haaravad nad kiiresti hargi ning hakkavad sõnnikut kühveldama, sest sõnniku hais peletavat kosilased talust eemale.

Noh armas hing, kuidas sa siis armastust mängid kui sõnnik aida taga „luhti“ rikub...

Ka veimevakale vaja pühalik alus panna — esimene paar sukki ja kindaid. Sellepärast istuvad nad õhtutel kaua, kaua lambi valgel ning näppude vahel välguvad varad. Kuidas siis mehele lähed kui puudub kaasavara — igavene. Kirstu täis kõiksugust kribu-krabu. Inimene peab ju surmani vanast varast elama!

Ja sel kevadel sai Latiku Liine üsna vihaseks kui kägu esimest korda ta aida taga kukkus. Naiseliku kergusega jooksis

ta lauta ja ilmus peagi, hark õlal, ning hakkas hoolikalt sõnniku hunikut kärusse kühveldama. Sest see ropp hais ajavat poisid talust eemale. Ja imelik, kes olekski see loll, kes tuleb siis kosjakaupa tegema, kui sõnnikuhais läbi aidapragude sisse poeb. Liine arvates oli armastust mugav mängida lillede ja õöbiku laulu keskel.

Ei, ei ja veel kord ei, — mõtles Liine ja kühveldas nii et särk seljas märg...

Liine oli üks neist kulaku tütardest, kes sektantide ja mammade küüsis siples. Kui taigakülla noorteühingu rakuke organiseeriti, astusid kõik noored noorteühingusse. Kuid tema jäi pead vangutades ja kaheldes mamma seeliku taha seisma. Sest oli ju ema aktiivne sektant ning selle usulise mürgi ohvriks oli ka tema, kui tuhanded sarnased noored, langenud.

Igal õhtul oli koolimajas noorte poliit-tund, kuid Liine valmistas kõvasti leeri vastu, sest kibe meheleminemise häda sun-dis teda omale „tüdruku õiguseid“ võitma. Ning sel põhjusel rääkiski ta alati, et sellepärast pole tal veel kosilasigi käinud, et leeris käimata.

— Noh, Liine! Kas läheme koolimajasse? — küsis talt mööda minnes komnoor Ella, kes, punane rätt peas, koolimaja poole ruttas.

Tõsise näoga jäi talle Liine otsa vahtima ning peitis selja taha mingisuguse raamatu.

— Ah nii, — jatkas Ella, katekismust Liine käes, tähel pannes — lähed leeri? Vist armastad mõnda poisinolki?

Liinele viskus nagu sauna leili vastu nägu. Oli ju sarnane ütetus talle ootamata. Tugev punetus asus ta näole ning kohendades rippuvaid juuksesalku lisas arglikult:

— Ei, ei tea!... Mamma nagu sunnib...

— Liine, tule minuga, — kutsus teda Ella, — näitan sulle midagi huvitavat, tean üht ilusat poissi.

Selle peale ei oskanud tõest Liine midagi vastata ainult ta suunurgad liikusid ning silmad vilkusid siia-sinna midagi otsides.

— Kas sa, Liine, ka tead, et me kõik läheme kolhoosi? — jatkas Ella naeratava näoga.

— Kuulsin! — tuli pool ironiliselt selle huultelt.

— Noh, ma lähen, ega sina nii-kui-nii ei tule! Head õhtut!

Ja kergete sammudega, veidi puusadest õõtsudes, kadus Ella põõsaste varju. Südamesse asus nagu mingisugune arusaamatus ja viha. Kas tõesti Liine armastab komnoori Arnot?

Ei, ei, see ei ole õige — rääkis Ella poolosinal mööda koolimaja kõrget treppi ülesse astudes. Ei ja veel kord ei! Aga kui jah? Kuid see jäi siiski Ellale uskmatuks, sest ta teadis kindlasti, et Arno ainult teda, Ellat, armastab ning talle õhtutei jõekaldal kuumalt suudki on annud.

Aga Ellasse asus nagu mingisugune rumal külatüdrukulik viha, kui ta Liine akna alt mööda läks, selle teadmisega, et mõlemad ühte ja sama poissi armastavad... Imelik näis see talle!

Ja mis vahetki siin teha, peale tõise klassilise vahe nende vahel? Ella tõsine, lihtne, vaeste vanemate laps, täis otsekohe-
sust ja lihtsust. Liine aga arahellitatud rikka talupoja tütar, kes on õppinud elama külluses ja toreduses, pealegi usust mürgitatud. Komnoorte peale viskas Liine alati niisuguse pilgu, nagu poleks nad üldse inimesed, vaid igivanad tööhobused, kellele pole tarvis midagi peale kaerada ja piitsa. Oi, see tundub Ellale nii alandavalt häbistav, et Arnot armastab taigaküla kulaku tütar, sarnane olevus, kes üldse komnoori vihkab!

Ei, veel täna õhtul tahan ma kõik Arnole ära rääkida. Võib olla armastab Liine teda salaja, nii argelt ja tagasihoidlikult, et Arno seda ei märkagi.

Kui Ella koolituppa astus, võtsid teised teda vastu igavese lärmi ja käräga, sest ta pidi olema ju igalpool esimene kui rakukese kirjatöimetaja kunagi.

Kui ta laua juurde astus, silmitses Arno teda üsna teravalt, nagu mingisugust saladust ta näolt märgates.

Ella oli meeldivalt ilus — nagu Arno talle tihti peale ütelnud. Ning nüüd jälle tuli talle sarnane ütetus meelde, mille peale ta suunurgad tukslesid... silmis mängis palav sära, kuna sõrmed taskusoppides nagu midagi otsisid.

— Noh, olge siis vaiksed, — algas Ella, — ma märgin siinolijad ära. Ja ta hakkas nimesid hüüdma, iga nime järele punast ristikest tehes.

Kui ta nimed oli läbi hüüdnud, küsis ta Arnolt:

— Sina, poiss, hakkad täna lugema?

— Ei las Juts loeb, tema loeb paremini — vastas poiss Ellale silmi puurides.

— Arno, Arno! Tema loeb kõige selgemini, — karjusid tüdrukud ja poisid läbisegi.

Küll püüdis Arno vastu vaielda, kuid ei aidanud midagi ning lõppude-lõpuks astus ta siiski kohale. Avas asjaliku näoga „Poliitilise kirjaoskuse käsiraamatu“ ning algas kõva häälega kui rauda raiudes.

Vaikselt istusid noored. Nende ajud püüdsid ahnelt iga Arnoldi sõna, ning silmist peegeldus põlev energia ja entusiasm...

Sarnased õhtud olid sepikodadeks, kus noored endid vaimliselt karastasid ning klassiliselt arendasid. Neile jäid võõraks sarnased kulaku võsukesed kui seda oli Liine. Oli tarvis raudse luuaga ära pühkida taiga küla kõnts, mis raske pitsatina noorte leheküljel seisis.

Niisuguseid juhtumisi ei olnud mitte üks või kaks, kui kulakud noori taga kiussid.

Vast praegugi tuli Villule meelde, kuidas teda õösel külavahel kaigastega loobiti, kui ta koolimajast koju läks. Mille eest? Ainult selle eest, et leeri vastast kõnet pidanud.

Rasked vaod kerkisid Villu otsaesisele, ta surus kramplikult hambad kokku ning näis midagi mõtlevat...

Liikumata istus Ella ja vaatas üksisilmi Arno otsa, kui viimane talle pilku viskas, lasi ta häbelikult silmad alla. Ei, ta ei pea seda mitte unustama. Kõik tahab ta talle rääkida. Ehk suudab Arno Liine südant võita, teda meie laagrisse tõmmata, sest armastusega võidab mõnegi südame...

Kui poliititud ja läbirääkimised lõppenud, kutsus Ella Arno kõrvale ning sosistas talle midagi, mille peale poiss peaga heakskiitvalt noogutas, Ella käe alt kinni haaras ja koolimaja trepist alla sammus.

Kui nad väikese aiani olid jõudnud, pigistas Ella ta käevart ning sosistas pead Arno õlale lastes:

— Arnold, ma tahan sinuga veidi rääkida. Tahad sa mind kuulata?

— Noh, räägi, ka mina tahan sinuga rääkida. Heameelega kuulan sind!

Ja Ella algas täis lõkendust ja julgust.

— Sind armastab Liine! Seda sa pead ometegi teadma ja võib olla teadki... Aga seda juhust ei või mööda lasta. Liine valmistab end kõvasti leeri vastu ja kui tema sind armastab, ei pea ta mitte leeri minema...

— Aga mida mina siin võin parata! Sa tead ju seda, et mina sind armastan. — Siin

peatas Arnold ning jäi Ella silmadesse vahtima.

— Sina pead teda leeri minemisest tagasi tõmbama, ja sina võid seda. Eks ole nii, Arnold?

— Jah, aga kui sul selle vastu midagi ei ole, siis küll, — jatkas Arnold, — siis mängin ma nii, nagu armastaks ma teda...

— Ja ta usub sind?

— Muidugi!

Siin surus Arno Ella oma rinnale ning püüdis teda suudeida. Ellal tukslesid suunurgad ja soonis trummeldas veri. Kas tõesti, tema, komnoor, peaks hakkama kulaku tütart armastama? Aga kas see pole ideoloogia ümberkasvatamine, mõtles ta, ning juba peatasidki nad Ella maja värvavas.

Pigistasid teineteisel kätt ja kergete sammudega kadus Ella ukse kriiksatusse...

— Aga kui mul see nummer läbi ei lähe? Mis saab siis, kui ma haledasti läbi kukun? — mõtles Arno kogu tee ning otsustas siiski Lünnet, olgu mis on, tulgu mis tuleb — leeri minemisest välja võrgutada.

Siis vast saaks nalja. Kus siis selle naeru lõpp.

— Aga Liine ei tule me laagrisse, kus nii äge ja raske võitlus, võitlus, mis nõuab meilt ohvreid, tuld, energiat ja enamlikku entusiasmi...

II.

Koolimaja välimisel seinal rippus suurte tähtedega plakat:

Kehvikud, sulased ja keskmikud kolhoosis!

Selle all oli väikene teadaanne, et täna õhtul on taiga küla talupoegade, sulaste jne koosolek, kuhu on kutsutud kõik naised, noored ja vanad. Päevakorras olevat kolhoosi organiseerimine. Varsti oli koolimaja ümber palju inimesi ning kõikide silmad puurisid isukalt teadaannet.

— Vai kolhoosis! — lausus vana 60-aastane Kämbla Tõnis prille ette seades. — Kae, vai viil vanas eas pannakse sind orjama.

Vähehaaval valgus inimesi ikka rohkem ning peagi läks rääkimine ja vaidlus lahti. Üks tahtis teisest üle karjuda ning igaüks tundis end üsna targa ja õigel arvamisel olevat.

— Üks uus röövimine, muud midagi — sõnas kulak Latiku Andres läbi hammaste.

— Teame juba neid kolhoose. Näe, naabri külas on juba ligi poolteist aastat kolhoos, aga mis head sealgi on. Talvel suri loom looma järele. Inimesed nälgivad. Väetised lapsed elavad üle aasta juba ilma piimatilgata... üks nälg ja muud midagi. Näe vaesed on niisugused logardid,

et ei taha sugugi tööd teha, ega näppu liigutada... Egas siis meie neid toitma hakka...

— See on vale, — katkestas teda Arno, kes kõrvalt tähepanelikult kulaklisi arvustusi püüdis. — Naabri kolhoosis on kõike küllalt! Leivavalmistuse plaani ületasid ja omale jäi kah! Aga et seal loomad nälga surid, see on vale, ainult kulakluse agitatsioon.

— Sina, pojukene, oled küllviil nuur! Ei tea ju sina sellest põllumehe elust ju mitte midagi.

— Võib olla sellepärast ei tea midagi, et olen juba seitsmeaastaselt kulakutel silguleiva eest kaheksa aastat karjas käinud... Võib olla kah, et ei tea ma teid, kuid, minult olete te seitse nahka nülginud... Eks ole nii? —

Tõsi, — ütles keegi rahvahulgast, — ning siis jatkas Arnold:

— Aga teie virisete oma varanduse otsas, et kõik võetakse ära, elada ei lasta... Aga vaata siia, vana Andres, vaata ja ütle, mis on minul? Näed, ainult need kaks kätt 9 sõrmega. Ühe sõrme lõin ma kirvega ära, kui juba kaheksa aastast pidin pere-naisele iga õhtu kohvikeeduks hagu raiuma... Teie räägite, et ei lasta elada, — ta otsaesisel mängisid musklid ja silmist hõõgus needust ja viha Andresele vastu.

— Ei lasta elada, — sisistas ta läbi hammaste.

— Mineval aastal oli sul kolm tööhobust, külvasid 64 hektarit puhast nisu — sellest andsid 600 puuda riigile, kuid ülejäägi viisid turule, spekuleerisid ja 300 puuda oli maa sisse peidetud!.. Häbi peaks olema niinoodi rääkida.

Kaua, kaua vaidlesid kaks vaenulist laagrit, kuid mingisugusele otsusele ei jõudnud, sest klassivaenlane ei anna nii kergesti alla.

Kuid külas kees kevadine askeldus. Naised käisid mööda õue, valisid sündsat kohta kurgipeenra jaoks. Mehed parandasid põllutööriistu, lugesid seemnekotte ning mõtlesid kui palju külvata. Igatahes tänavu pidid nad ainult niipalju külvama, et omale jatkub. Muidu võtab jälle riik kõik ära ja sina pühi salve põrandat — nii mõtlesid kulakud külvipinda vähendades.

Ja korraga kui välk-telegramm: külla organiseeritakse kolhoos.

Juba varakult stüdati koolimajas lamp ja uudishimulikult askeldasid eided ja taa-did, noored ja vanad trepiesisel. Väieldi, arutati ja isegi vandumist oli kuulda. Kuid külanõukogu esimees, sm. Valvas,

stus tõsise näoga laua taga ning näis midagi pead alla lastes lugevat. Naisdelegaat Leena istus ta kõrval ning nuhkis portfellis, sealt käputäie pabereid välja tõmmates ja neid Valvase kõrvale lauale pannes.

Toas tiirlesid üksikud uimased kärbsed, siia-sinna sumisedes ning avatud aknast hoovas imelikku niisket mulla lõhna. Öhtu oli imelikult vaikne. Punetas taevaserv loodenevast päikesest ja lepikus huikas vesilind ühetaktulist laulu.

Tagumistel pinkidel istus trobikond inimesi — kõik taigaküla kulakud. Nad sosistasid midagi õige tasa, kusjuures Latiku Andres käega laiait vehkles ning üle öla esimehe poole vaatas.

Aga Valvas oli nii mõttesse langenud ja lugemisega ametis, et isegi „terele“ ei vastanud.

Korraga läks kahepoolega üks pärani lahti ja sisse tulid komnoored — lõbusad tüdrukud ja poisid.

— Tere ja jõudu! — ütles Västriku ja võttis aset ahju äärde pingile.

— Tere jah! — vastas Valvas naerunäol ning küsis kavalalt paremat silma pilgutades. — Ma arvasin, et olete sektantide palvetunnil? Mis-s-s? ..

Valitses paariminutiline vaikus. Siis kuuldus kellegi kõhatust ja raske rinnakohin. See oli Andres, sest alati kuuldus ta rinnust kõiksuguseid hääli. Mõnikord paistis kui sõtkuks keegi ta rinnus lõõtsa, kui piiksuks seal rott, kui pudeneksid tangud toobrisse.

Istujaskond jagunes kahte laagrisse ning juba nüüd võis arvata, et täna algab äge võitlus nende vahel. Eespool istusid komnoored, küla kehvikud ja sulased, aga viimastel pinkidel küla jõukam kiht kulakud.

Kuid kõikide näolt peegeldus uudishimu ja... tõsidus.

— Seltsimehed! — algas Valvas kõlava passihäälega ja ta sinistesse silmadesse asus endine lõbus ja naeratav vaade, — valige juhataja ja kirjatoimetaja.

— Juhatajaks Västriku!... Västriku!

— Kirjatoimetajaks Leena... Lee—na! — karjuti läbisegi.

— Västriku oli tugeva kasvuga poiss, veidi ruugete juustega ja tedretähnillise näoga. Ta oli eeskujulik oma ülalpidamise poolest. Pikkadel talveõhtutel aitas ta kooliõpetajat kirjaoskamatusel likvideerimisel, mille eest

teda premeeriti kui paremat kultuurarmee-last.

Tõsise näoga astus ta laua juurde, võttis taskust punase pliiatsi ning sosistas Valvasele midagi, mille järele ta näpuga tagumistele pinkidele näitas. Tõsiste nägudega istusid talumammid, peas tuliueed rätikud ja lillelised põlled ees. Vahetevahel ker gitas ennast Andrese Liisu ning kohensad hoolikalt seelikuvolte.

— Lubage siis alustada, — algas esimees lihtsa ning vaikse tooniga, — sõna informatsiooniks on mul.

Täna oleme selleks kokku tulnud, et ühiselt nõu pidada ja arutada uue kolhoosi organiseerimise küsimust.

Kivinenud nägudega kui sfinksid istusid taigaküla kulakud kokkusurutud suil. Üle nägude jooksimingsugune närviline juga ja mõttetult kobasid sõrmed vesti taskutes, nõõpaukudes kuna aga komnoored salalikult muigades üksteisele pilkusid heitsid ning uudishimuliku näoga üle öla vana laagri esijajatele näkku vahtisid.

Noored teadsid juba ammu, et taigaküla kulakline kiht nendega ägedat lahingut peab, pannes sinna oma viimase energia, et kolhoosi organiseerimisele igasuguseid takistusi teha. Kuid neid huvitas eriti praegune avalik moment, nimelt, missuguste võtetega ja agitatsiooniga nad tänasel õhtul esinevad.

Jah, raske ja äge võitlus kestis taigaküla kahe vaenulise laagri vahel. Oli tarvis meeleeoludesse tuld valada, et küla vaesema kihi vahvust ja entusiasmi õhutada. Sest vananenud laager pidi teed andma uuele võrsuvale vahetusele, mis iga päevaga ikka ägedamaks kasvas, raske vihmapiilvena küla kohal sõudes, iga minut ähvardades kaela murda neil, kes istuvad täna õhtul koolimajas viimastes ridades kui vanad sammeldunud tammed...

Peale lühikest informatsiooni luges Valvas ette kolhoosi majandus-varanduse olukorra, mille järele ta käega üle märja otsaesise äigas, juukseid eemale tõrjudes. Rinnus lasus raske kivina mingsugune halb aimdus, millest ta kavatses ainult Arnoldile rääkida. Kuid silmades mängis sära ja kindel lootus — sest ta teadis kindlasti, et temaga on alati noored, kes sitked on ja kangelaslikult võitlust jätkavad Taiga küla jõukama kihiga.....

Siis lisas ta järsult häält juurde ning selles tundus jälle uut noorust ja jõudu.

— Meie lähme kolhoosi kui üks mees, viies sinna tervikuna oma tööjõu ja inventari...

Mingisugust varanduse hävitamist me enne kolhoosi astumist lubada ei-või, nagu seda tihtipeale ilmsiks on tulnud kulaklise agitatsiooni tagajärjel. — On kellegil küsimusi või arusaamatusi — päris Västriku püsti tõustes.

— Arusaadav... selge! — karjusid noored läbiseigi.

— Luba mulle sõna! — küsis Arnold käti üheleval hoides. Ühe hüppega oli ta püsti ning algas häälega, täis noorust ja lootust...

— Seltsimehed! Meie samm on otsustav. Täna organiseerime meie kolhoosi nimega „Energia“, mis olgu hauaks vananenud põllumajanduse süsteemile. Tõsi, algus on raske! Kõigepealt on vaja ühiskondlustada maa ja põllutööriistad ja -masinad... neid vaja remonteerida, seemneviili formaliiniga pesta ning kündi alustada.

— Hurraa-a! — karjusid noored kooris.

— Aidaa Arno! Kutsu kõiki töökluse järjekorras seda suurt tööd algama...

Andres istus vihase näoga ning vaatas poolteise silmaga Arnoldi otsa. Ta paksud kulmud rippusid allapoole ja sasinud juuksetes sumises mingisugune putukas, kes arvatavasti aknast sisse sattund ning toas ära eksinud. Vahete-vahel lasi Andres pea rinnale ning näis midagi mõtlevat.

— Lubage mulle ka paar sõna, — ütles ta.

— Mina olen vana miis ja tean seda omast suurest põllumehe praktikast, et viimast hobust ei saa ju kroonule anda. Noh, ütlege mulle velled, kellega ma oma kurgi peenart ülesse künnan kui hobuse ära võtate.

— Ära karda, sinu hobust ei taha keegi, — segas teda Ella!

— Las räägib, las räägib! — karjusid noored ja vana Andres jätkas poolkogeledes kesk rusuvat hauavaikust:

— Mina olen vana miis ja tian seda, et teie plaanidest ei tule midagi välja... viimast varandust ei või ju kroonule anda! Ei tule midagi tasta välja... — Aknast tõi tuulepuhang õõsist värsket niiskust ja kuu piilus kelmika näoga katuseservalt, ta suu oli kõrvadeni laiuli ja silmist leekis kahvatu muige... Kell, kui roostetanud masinavärk, tagus aeglaselt üks... kaks... kolm...

— Kolm! — käis sosin läbi toa. — Kuid midagi peab ju täna otsustama.

— Ega siis kroonule, vaid meile enestele on seda vaja!

— Aga kelle kuradiga ma hagu vedama hakkan? — piiksus keegi tagumistelt pinkidelt.

— Mina ütlen kah, et ilma hobuseta pole talupojal elu!

— Lubage mulle sõna! — küsis Arnold ning ta suu ümber mängis hapu naeratus.

— Seltsimehed! Küsimust ei lahendata mitte nii. Ega siis kroonu neid hobuseid ei taha. Ise hakkame meie nendega põldu kündma; kel vaja kapsapeenart teha, võib hobust iga kellaaeg saada kui... kuid sarnaste krokudilli pisaratega esinevad ainult meie vaenlased, see on kulakud, keda peame meie luuuga siit minema pühkima.

— Tõsi! — oli kuulda esimestest ridadest. Ning Arnold jätkas:

— Meie organiseerime siiski kolhoosi naabriküla eeskujule ja järele ning ma kutsun üles kõiki arusaajaid noori, kehvikuid ja sulaseid kolhoosi astuma! Meie ei kuule kulakute mõnitusi ega agitatsiooni, need klassivaenlase teod teevad igatpidi meie tööle takistusi...

Peale selle hakkas Arnold üles kirjutama nimesid, kes kolhoosi astuvad, ning kui tal juba pikk pabeririba täis oli, küsis ta veel korra:

— On veel soovijaid?

Toas valitses piinlik vaikus, oli ainult kuulda, kuidas keegi norinal läbi nina hingas.

Nii siis, kolhoosi astus 16 komnoort, 9 kehvikut ja 4 sulast. Pandi alus kolhoos „Energiale“ ning algas raske ja visa töö ja võitlus, mis nõudis mitte üksi energiat, vaid ka suurt vastupidavust ja tahet. Kuid Taigaküla jõukam kiht jäi pead noogutades tagumistele pinkidele istuma. Neil oli hirm oma sissetulekut kaotada... See hirm pigistas ikka kõvemini ja valusamalt nende kõrisõlme. Iga sõna „kolhoos“ äratas neis ikka suuremat ja põlevamat viha kolhoosnikkude vastu.

Ning kui võimas kollektiviseerimiselaine Taigaküla hurtsikutesse paiskus, tundis Andres sellest hirmu...

— Egas see kolhoos head tee, ainult nälga ja vargust, katku ja haigust! — Sarnaste mõtete küüsis siples mõnigi Taigaküla keskmik. Ehk küll paljud neist sellest võrgust pääsesid, jäi Andres kukalt sügades pead raputama.

— Kas enam kolhoosi astujaid ei ole! — küsis Västriku viimast korda ning Arnold tõmbas punase pliatsiga nimekirjale kriipsu alla.

— Kolhoosi organiseerimise küsimuse
oleme siis otsustanud!

— Ei tollest tuie midagi välja! — ütles
kulak Andres käega äigades ning upitades
ennast pingilt kõrgemale, kuna ta vana-
moor maheda näoga rätinurke lõua alla
sidus.

— Aga meie oleme otsustanud! Ärge
siis unustage. Hommiku vara Västriku
rehe juurde kui üks mees. Algame tööd...
Head õhtut! — ja Valvas haaras portfelli
ning kadus läbi sumina rahvahulka.

Kaua seisid veel jõukamad peremehed
ning vaidlesid ägedalt kolhoosi üle. Ras-
kete sammudega astus Andres ukse poole
ning tema järele venis inimest kuus-seitse.
Oli kuulda, kuidas keegi kõhatas
ning selle järele lartsatades midagi nurka
viskas.

Aeglaselt ja punakalt hakkas naeratama
hommikune agu, surudes oma külmad
huuled niiskesse kastesse...

(Järgneb),

Võitlus kestab

*Su viimsed sõnad — „võitlus kestab“
ei iial unune mu ärksast meelest.
Ilm mädanevast rämpsusust puhtaks pestaks,
ilm uueks tehtaks, hoolimata vana keelust.*

*Nüüd kaheksa aastat sellest möödud,
kui sinu verest nõretavad huuled
mul ütlesid, et viimne lahing pole löödud,
et ees on lahingud veel otsustavad — suured.*

*Sa lamasid siin, rinnus haav ja veres huuled,
sa langesid mu kõrval võitlusrindel.
Sind — kangelane, niitsid timukate kuulid.
Sa surid, silmis võidutahe kindel...*

*Sest kaheksa võilusaastat möödud,
kui võitlusväljale jäid surnult vereloiku.
Su viimsed sõnad jäädavalt mu aiju löödud —
tean, kestab võitlus, mis näis jääma soiku.*

*Su viimsed sõnad — „võitlus kestab“
on maksvad praegugi veel täiel määral.
Ilm kodanlisest rämpsusust puhtaks pestaks.
Ilm uute lahingute algul juba käärib.*

*Ma peagi jälle võitlejate salgas
võin vaenlastele saata tinarahet
võib olla samas kraavi kaldal,
kus langesid sa teiste kangelaste vahelt.*

*Siis tahan tasuda ka sinu verehinna...
Siis loome uue proletaarse ilma,
siis sammub kogu ilma töölispere sinna,
mis eest, ta võitlusrindel, suleti su silmad.*

Peno Alnovo.

Võitlusele õiguse, leiva ja võimu eest

Säravad mitmevärvilised tuled. Kafeede ja restoraanide ees seisavad lakeeritud autod pikkades ridades.

Kuulda on muusikahellsid ning näha koketeerivaid naisterahvaid.

Sarnane on esimene mulje Berliini kesklinnast.

Vaevalt saad mõni samm säravatest uulitsatest eemale minna, kui järele ehk vastu tuleb nurgatagant inimese kogu, kes väljasirutatud käega ja surutud häälega palub: „Aidake... Nälgin...“ „Kaks aastat töötatööline“... „Kolm last“... „Halastage“.

Need ei ole harilikud professionaalsed kerjajad. Need on korralikult ja puhtalt riietatud noored ja vanad inimesed ning lapsed, kes oma sõnu ja palveks väljasurutuid käsi häbenevad.

Töötatööliised ja nende lapsed seisavad kui hüpnotiseeritud kogud kafee uste ees, kust muusikahelid kostavad ja soojade toitude lõhna tundub.

Saksamaal on seitse miljoni töötatöölist. See tähendab kolme töölise hulgest on ühel töö, aga kaks on näljasurmale määratud. Kuidas töötatööliised elavad? Lühikest aega saavad töötatööliised umbes 35% oma tööpalgast. Peale selle saavad pooleaasta kestvusel abi, mis on 20 prots. tööpalgast, selle järele vähendatakse toetust kuni 10—12 prots. endisest tööpalgast ja siis ajab nälg nad uulitsale ehk kuritegevusele.

Tööliste raioonides, akna eesriiete taga on ennenägematud kurbmängud käimas — sündinud laps sureb nälga, külma kätte ehk vanemad lahkuvad kodust ja panevad lapsed kinnisse ruumi ning lasevad gaasi sisse, et ometi kord nende näljapiinale lõpp teha.

Trammis tõmbab kõikide tähelepanu vähenägija poolhallide juustega naisterahvas. Iga trammi tõuke järele avab ta oma korvikese ja loeb oma lahjade sõrmedega 10—12 kartulit, 2 peeti ja ühe kapsapea

üle. Veendudes, et kõik alles korvis on, hingab ta kergemalt

Ehk jälle trammi peatuse juures seisab tööline ja küsib, puht berliinlase aktsendiga trammi lõpusihti.

Vastuseks on: „Teie ei ole berliinlane?“ Tööline vastab: „Ma olen juba 3 aastat töötatööline, olen unustanud kõik trammi marssshruudid, sest kordagi pole trammiga ega autobussil sõitnud. Aga nüüd — seltsimehe matus, siit juba jala nii kaugele ei lähe.“

Et kuus 2—3 marki rohkem saada, vahetavad inimesed oma valged, kuivad toad pimedate ja niiskete tubade vastu. Nälg ja häda sunnivad töötatöölistel „vabatahtlikult“ oma kolu platsile viima ja toanurgast lahkuma.

Samal ajal on 26 protsenti kõigi nute majade põrandapinnast ilma elanikkudeta, toad, mis varustatud gaasiga, balkonitega ja vannidega, no tühjad.

Saksa kodanlus avas avaliku terrori töötavate ja rõhutatud hulkade vastu. Saksa kodanlus peab „suureks patrioodiks“ „riigi ausaks pojaks“ ja „tõeliselt lugupeetud suure Saksamaa kodanikuks“ ainult seda töolist, töötatöölist, kes sõnalausumata nälgib, koopas elab ehk isegi enesetapmisega elu lõpetab, kuid kodanlusele mingisuguseid nõudmisi ei esita ja maksva korraga rahul on.

Saksamaa kommunistiline partei on organisatsioon, mis ühendab sajatuhandeid paremaid võitlejaid ühisele proletariaadi võitlusele kodanluse vastu.

Sm. Thälmann kutsub igas oma ülesastumises töötavaid hulki võitlusele.

„Võitlusele!“ — kutsub „Rote Fahne“ — Saksamaa tööliste armsam võitluseajaleht. Ja vihasele, otsustavale, lõpulikule võitlusele õiguse, leiva ja võimu eest kutsub ta töötavaid hulki, kes Saksamaal tänapäeval võimul olevate fashistide tõsist nägu tundma on saanud.

Nõukogude Hiinamaast

Hiina töötavad naisterahvad võitlevad kangelaslikult enese vabastamise eest. Nad võtavad aktiivselt osa streikidest, demonstratsioonidest ja aitavad kõige jõuga hiina punaväele kaasa. Võitlevad nais-

terahvad annavad ilma kõhklemata oma noore elu revolutsiooni eest.

Vaadake, kuidas kirjeldatakse üht hiina naiskangelast.

„Ja ta ütles, et Sän-Tani linnas tapeti

üks tütarlaps ära, keda nimetati Li-An-Li-niks. Ta juhatas naisliidu propaganda osakonda. Ta löikas oma juuksed ära ja pidas kõnesid uulitsatel. Kui sõjaväelased teda arreteerisid, pidas ta kõne ja hüüdis:

„Maha Su-Ke Sän.“

Ta tapeti ära. Ma olin pealtnägijaks, kui teda koolimaja ees ära tapeti. Ta seoti teiba külge kinni. Ta hüüdis. „Elagu naisterahvaste vabadus, elagu kommunism!“ Ja selle järele käis kogupauk ning ta langes surnull maha.“

Niisama suurt aktiivsust ja eneseohverdumist näitavad üles ka talunaisterahvad. Palju langes neid punaväe saatmisel. Naisterahvad töötavad mitte üksi sanitaridena, vaid astuvad ka puna- ja noortekaardi ridadesse. Praegu töötab palju naisterahvaid Hiina punaväes mitte üksi õdedena, vaid agitaatoritena ja võitlejatena.

Elanikkude hulgas kasvab viha valgete vastu.

Diani äravõtmisel vägistati ja piinati tuhandeid naisterahvaid. Valgete timukate käe läbi on langenud mitte vähem kui pooled naisterahvad neis raioonides, kust valged läbi käinud.

Nõukogude Hiinas on naisterahvad meesrahvastega üheõiguslised.

Laste ja naisterahvaste müümine ja orjapidamine on seaduse põhjal keelatud. Naisterahvas võib oma mehe juurest lahkuda kui nende kooselu ei lähe.

Naisterahvad õpivad mitmesugustes koolides ja ringides. Nad töötavad küla ja kreisi nõukogudes, maakomisjonides ja kohtutes. Nad töötavad vastutavatel kohtadel ja saavad tööga väga hästi hakkama ning on võitnud kõikide lugupidamise.

Asutustes on moodustatud naisdelegaatide koosolekud, peale selle kutsutakse sagedasti kokku naiste konverentse, mis parteil naiste aktiivi kasvatada aitavad.

Hiinamaal ei ole vanad trastsitsioonid enam maksvad. Uus elu paneb maksma uued õigused.

Võitluses Nõukogude Hiina eest võtsid enamus naisterahvastest osa.

Revolutsioonilises võitluses kasvab eriti naisterahvaste osa, kes hilja veel kõige mahajäänum ja rõhutum osa töölisklassist olid, ja see on meie võidu paremaks pan-diks.

„Nagu vabastamise liikumise kogemusest näha, olenevad revolutsiooni tagajärjed sellest, kui palju temast naisterahvaid osa võtavad“ (Lenin).

L. Popova.

Kuidas Eestis tööpuudust tahetakse likvideerida

Nõndanimetatud Eesti demokraatline vabariik elab ennenägematut majanduskriisi üle. Suur osa vabrikutest on sulatud, välja arvatud need vabrikud, mis Poola sõjaväe varustamise tellimisi täidavad.

Nendes vabrikutes töötavad mõned sadad töölised, ülejäänud töölised aga on tööta või töötavad mõned päevad nädalas.

Eesti on katseid teinud tööpuudust likvideerida, kuid need on jäänud ainult katseteks, sest kodanlus ei ole suuteline seda kriisi, töötaolekut, nälga ja viletsust pehmen-dama ega likvideerima.

Üheks tööpuuduse pehmenendamise abinõuks pidi eesti kodanlaste arvates olema hädaabitööde korraldamine, mis kevade tulekul likvideeriti ja millega nüüd uuesti algust tahetakse teha.

Riigi ja omavalitsusliste asutuste poolt anti selleks suuri summasid, mis peagi ära kulutati. Sealjuures said mõnisada töötäolist tööd, selle eest kõige närusemaid sente teenides, kuna tööjuhatajad ja teised asjale lähedalolevad „soomust“ tegid.

Tööd lõpetati raha puudusel, sest kust neid summasid ikka saada, kui töölisklass juba paljaks on röövitud ja temalt küll vaevalt midagi enam välja pumbata on.

Nüüd talve tulekuga kasvab tööpuudus veel suuremaks, sest suvised ehitustööd lõpetatakse ehk jäetakse raha puudusel pooleli.

Nüüd on härrad uuele leiutisele tulnud, et töölised olevat talveks raha kogunud ja tuleks neid töölt vallandada ning võimaldada tööd neile, kes töøbörses tööle-saamise järjekorda ootavad.

See on ju kõige närusem mis olla võib, kui leitakse, et tööline kes palgast vaevalt süüa saab, riietest ja jalanõudest rääki-mata, veel mustadeks päevadeks raha ko-guda saab.

Samasuguses tööpuuduses ägavad haritud jõud, kes tööpuuduse tõttu valmis on ükskõik millist tööd vastu võtma, et mõni mark teenida ja sellega elu sees hoida.

Eesti valitsus kaebab haritlaste üldproduktsiooni üle ja sulub koolisid, et sellega haritlaste juurdekasvu piirata.

Tuhanded noored, kes kesk- ja ülikoolid lõpetanud, ei näe mingisuguseid väljavaateid ja sammuvad tumedale tulevikule vastu.

Kasvab enesetapmist arv noorte keskel, kes selleks surma lähevad, et viletsusest pääseda. Mõned kõrgema haridusega isikud lähevad majahoidjateks või mujale niisugusele tööle, mida võiks täita ilma ülikooli hariduseta isikud.

Et seisukord tõesti nii kohutav on, seda tõendavad eesti kodanluse enese häälkandjad. Hiljuti oli juhtumine, kus ühe vanadekodu juhataja ja majahoidja kohale kandideerisid mitukümmend ülikooli haridusega isikut.

Et sarnasest kohutavast seisukorrast pääseda ja haritlaste keskel tööpuudust pehmemendada, tuli eesti tõusikkodanlus uuele leidusele ja nimelt sellele, et abielusseisvaid naisõpetajaid kohtadelt vallandada. Peeti plaani, kuidas rohkem naisõpetajaid kohtadelt minema ajada ja nende asemele tööta õpetajaid asetada.

Algul arvati, et algkoolidest võib hulk õpetajaid vallandada, kuid seegi kavatsus äpardas, sest tegelikult vabaneks ainult 250 õpetajat. Vallandamisele kuuluvad need õpetajad, kelledest mõlemad abielupooled õpetajateks on.

Tuleb nii välja, nagu poleks naisõpetajatel õigust töötada. Kus on üheõiguslus, millega eesti kodanlus alati armastab uhkustada ja hoobelda. Kas ehk abielusolevate naisõpetajate vallandamistes?!!

Sel ajal kui naisõpetajad kohtadelt vallandatakse ja vallandamise seadusi vastu võetakse, on riigi teenistuses sarnased isikud, kellel suured varandused: vabrikud, talukohiad, ärid ja muud suurte sissetulekutega ettevõtted.

Õigem ja otstarbekohasem oleks neid suurte sissetulekutega isikuid vallandada ja tööta haritlastele tööd võimaldada. Muidugi on arusaadav, et kodanlus selle peale ei lähe, et oma sissetulekuid kärpima hakkaks.

Iga aus naisõpetaja ja teised ausad haritlased peaksid aru saama, kelle huve maksivad seadused kaitsevad ja kes nende seaduste all ägab.

Naisõpetajad ja teised ausad töötavad haritlased, looge ühine võitluseväerind tööliklassiga, koondage endid revolutsioonilistesse organisatsioonidesse ja võideldge kommunistilise partei juhtivusel, et eesti tõusikkodanlust sõjariistus jõuga kukutada.

Valgest Eestist

Eesti kodanlised prouakesed tahavad „revolutsiooni“ teha, sest nende kodanikuõigust piiravat seadus. Seaduses olevat ette nähtud, et naise varandus jääb abiellumise järele mehe valitsuse alla. See tähendab, et abielus naisel puudub õigus oma varanduse üle ja peab mehelt selle äramüümisel mehe nõusolekut küsima.

Prouakesed näevad selles seaduses nende isiku puudutamist, mis neile haavav ja häbistav. Nad püüavad uhkustada ja suurustada, et võitluses „Eesti iseseisvuse“ eest olevat ka neil suured teened.

Muidugi on igale naistöölisele, sulase ja kehviku naisele selge, millist osa need prouakesed ja preilikesed etendanud ehk etendavad.

Kodusõja päevil nägime neid prouakesi ja preilikesi mitte võitlusväljal võitlemas, vaid kusagil eemal ohvitseritega prassimas ja praalimas.

Tõsi küll, mõnikümmend kodanlist naist koondusid ühisabi organisatsiooni ümber ja nende juhtimisel lappisid mõned vähem-

arenenud töötavad naisterahvad räbalaid ja tegid pakke, mis lahinguväljale saadeti.

Juhtimine ja näpunäidete andmine on ka „töö“, sest kus prouakestel ja preiliketel ise mustatööd teha, mis neil võoras ja häbistav.

Ja selle suure töö ja vaeva tulemuseks on nende õiguste piiramine.

Mõtles ometi kui kole hallparuni tütar, kellele isa poole talu ehk terve talu kaasaraks annab, saab rikkuse pärast mehele ja järsku jääb ta abielludes mehe valitsemise alla. Ja „varanduse omanikul“ ei ole sõnagi ütelda, sest seaduses on see ette nähtud.

Naise erivaranduse küsimus oli kodanlikes naisorganisatsioonides arutamisel. Nad ei ole selle seaduse punktiga rahul ja teevad omalt poolt ettepaneku normaalsüsteemi vastu võtta.

Normaalsüsteemi juures jääb kumbagi abikaasa varandus nende enese omanduseks ja kui kumbki abielu kestel midagi juurde soetab, siis on teisel abikaasal osa-

saamise õigus. Normaalsüsteemi juures on mõlemad abielupooled varanduse suhtes üheõiguslises seisukorras.

Peale selle ei meeldi kodanlistele prouakestele eelnõu p. 356 ja nad näeks meelasti, et seda paragrahvi muudetak. Selle paragrahvi järele on abielus olevatel mehel ja naisel ühine otsustamise õigus, aga kui mõnes küsimuses kokkulepet ei ole, siis otsustab küsimust ainult mees.

Väga huvitav on kodanlisi seadusi jälgida. Kõik seadused piiravad naisterahvaste õigust ja on nagu „pühakirja“ järele kokku seatud.

Papp lausub ka laia suuga, et: „mees on naise pea ja naine peab ta sõna kuulma.“

Nii näevad ka eesti kodanlise riigi seadused, et naised kuulgu mehe sõna ja olgu alandlikud.

Ja kui naine mõtleb ja tegutseb teisiti, siis on ta esteetiliselt ja moraalselt langenud.

Kui eesti prouad ja preilid väljaspool abielu sündinud laste ühevõrdseks tunnistamise ja alimentide pikendamise küsimuse üles seadsid, siis ei tähenda see seda, et nad nende seaduste punktide muutmisest huvitatud oleksid. Seaduste muutmine puudutaks neid endid kõige rohkem. Kus prouad seda näha võiks, et mehe väljaspool abielu sündinud lapsed proua lastega üheõiguslised oleks ehk mees alimentide summast rohkem maksaks.

Igale eesti naistöölisele, sulase ja kehvik-naisterahvale on selge, et see on ma- nõõverdamine ja poliitiline võtte hulkaide püüdmiseks.

Nagu teada, tahtsid kodanlised naisorganisationsioonid erivalimise nimekirjaga riigikogu valimistele minna ja tõstsid valimiste kihutustöö eel seadustepunktide muutmise küsimuse üles. Kodanliste naiste organisationsioonid tahtsid naisterahvaste hulkaidele näidata, et nemad kõikide naisterahvaste huve kaitsevad ja nende eest võitlevad.

Kuid valimistele minemine iseseisva nimekirjaga läks prouakestel nurja, sest nad kartsid läbikukkumist, mis sugugi nii meeldiv asi ei ole, parem siis juba mõne erakonna nimekirjaga ühes valimistele minna.

Revolutsiooniline töölisklass pole miljalgi lootnud ega looda valimistel enetele enamust võita, sest ta teab kelle käsutusel on sõjavägi, politsei ja nuhkide kamp ja et kodanlus kõik abinõud tarvitusele võtab, et kõige väiksemat tööliste saatust hävitada.

Niisama ei ole töölisklass huvitatud kodanlise riigi seadustest, sest kodanlise riigi seadused ei ole töölisklassi, vaid valitseva klassi huvides ja on töölisklassi maharõhumise abinõuks.

Eesti klassiteadlik naistööline, sulase ja kehviku naine teavad, et võimul olev hallparun, mõisa- ja pangaomanik on huvitatud sugugi mitte sellest, kuidas töötavad hulgad ja nende lapsed elavad, vaid sellest, kuidas eneste rahakotte paremini täita.

Eesti naistöölisel ja töötaval naisterahval vabanevad revolutsioonilises võitluses, kodanlise korra hävitusega ja proletariaadi diktatuuri maksmapanemiseega.

Väikeste vaenlane

Kogu ilma kurnajad tunnevad oma surmatunnikest lähenevat. Seda surmatunnikest toob ikka lähemale tervele kurnamiskorrale see suur ennenägemata majandusline kriis, mis juba mõnda aastat vapustab kapitalistilise korra kõdunevat keha, mis töötavaid hulke selle kurnamiskorra vastu võitlusele ajab.

Oma viimaste minutite pikendamiseks tarvitab kodanlus kahte juba ammu proovitud abinõu — nimelt pimestamist, töötavate hulkaide jõhkrat pimestamist ja metsikut hirmuvalitsust töörahva revolutsioonilise võitluse allasurumiseks. Papid, sotsid, terve kodanline kirjandus ja ajakirjandus, terve kodanline kool ja mitmesugused

muud kurnamiskorra asutused töötavad töörahva pimestamiseks, et seda pimestatud töörahvast parem oleks painutada kurnajate ikkesse. Kui aga see pimestatud töörahvas siiski asub enda orjusekkeid purustama, sirutab selja ja organiseerib end võitluseks kurnamiskorra vastu, siis selleks juhuks on kodanlusel alati valmis mitmesugused terroriseerimise organisationsioonid ja abinõud.

Käesoleval juhusel ei taha me muidugi peatuda kõigi nende abinõude juures, millega kodanlus töörahvast oma alla surub, kuna nendest on meie ajakirjanduses enam-vähem sagedasti juttu olnud. Peatume sellepärast ainult ühe, kõige

rohkem varjul seisnud küsimusel — laste kasvatusel kodanluse maal. Mida õpetab kodanlus lastele? Puudub küllaldane materjal ja ruum küsimuse terveks käsituseks. Loodetavasti saame seda teha edaspidi. Käesoleval juhul silmitseme lähemalt seda „vaimlist rooga“, millega kodanlus toidab oma „isamaa“ noorsugu.

Mures olles oma homse päeva eest, võbisesedes proletaarsete revolutsiooni hirmul, püüab kodanlus ka lastest truid orje kasvatada, kes kunagi ei tõstaks häält „jumalast seatud“ ülemuse vastu, nimelt kurnajateklassi diktatuuri vastu.

Selle eesmärgiga mürgitab kodanlus noorsugu, kõige läpastanuma keskaegse usulise sõnnikuga, mis segatud muinasjutu lehelisega, et ta lapse mõistusele libedam neelata oleks.

Peale koolide, kus usuõpetus kõikjal sisse viidud, kus lapsi juba sel või teisel kombel „usu ja kõlbluse õpetuse“ või „kodaniku õpetuse“ abil kasvatatakse uskuma, et igasugused Pätsid, Laidonerid, Hellatid, Põderid, Isborski kangelased kapten Lepad või Saaremaa rahustajad kapten Klaarid ja muud töörahva ülemtimukad kõik lugupidamise väärilised rahvuskangelased on ning jumala tahtmisel töötavad, peale kõige selle aetakse lastele pähe samat keskaegse sõnniku lõhnalist „vaimlist rooga“ veel ka ajakirjanduse kaudu ja sellest viimasest tahtsinge rääkida.

Meil on praegu käes laste ajakiri „Väikeste sõber“ — kõik 1932. aastal välja lastud numbrid. Seitsmes aastakäik. Mida leiame selles ajakirjas?

Peab kohe peale esimese, pealiskaudsegi lehitsemise tunnistama, et see ajakiri pole väikeste sõber, vaid väikeste surmavaenlane, mis väikestele sõbrana lähenedes neid eluks ajaks vaimlisteks santideks, küürakateks ja nürimeelseteks unistajateks püüab kasvatada.

Terve selle ajakirja „sisu“ võiks lõepoolt välja ütelda selles lühikeses jutujupikeses, mis 1932. a. nr. 1 viimasel leheküljel ära on trükitud ja mis terve ajakirja sisule nagu peegliks on. Lubatagu see keskaegse papluse pärl ja orjameelsuse eeskuju sellepärast tervelt ära tuua.

Rõõmus meel

„Ühelt vanamehelt“ küsiti, kuidas ta saab olla nii rõõmus, kui tal ka halvad päevad on. Ta vastas.

„Seda võin ma teile öelda. Tänu oma rõõmsa meele eest võlgnen ma oma silmadele. Kui mulle juhtub midagi halba, vaatan ma taeva poole ja mulle tuleb meelde, et säääl määratakse meie saatus. Siis vaatan ma maha ja mulle tuleb meelde, et ükskord suremõ ja maetakse, ja midagi kasu pole kõigest suurtest muredest. Ja lõpuks vaatan ma ümber ja näen, et paljudel on veel palju halvem kui minul.“

Niisugune on see „kristliku vaimuvalguse pärl“, mida mainitud ajakiri oma uue aasta numbris lugeda ja imestada toob väikestele, keile sõbraks ta end nimetab. See jutujupike näitab selgelt seda vaimlist mannetust, milles peavad küll vaevlema selle ajakirja toimetajad ning väljaandjad.

Poliitiliselt aga on siin läbi viidud selline mõte: „Kui sul tööpuudus isa ning ema viletsusse on jätnud, siis ära süüdistata selle tõelist põhjust — pangroti ummikusse sõitnud kapitalistlik süsteem, vaid pea seda meeles, et see on taevast nii määratud, et ühed rasvast lõhki lähevad ja teised nälginud kondihunikuna kusagil maantee kraavis surevad nagu sügisesed kärbsed. Kui sul siiski tühi kõht muret teeb, siis tea, et kord nii-kui-nii kärvad ja mulda lähed; muretsemine ei aita midagi, sellepärast pole mingist klassivõitlusest ega revolutsioonist kasu, seegi on jumala teha, las aga jumalast seatud kurnajad priiskavad pealegi su isa ja su ema töö ja higiga kogutud varandusi läbi.“

Ja lõpuks, kui sul vast kõht tühi on, vaata, teisel töötatöölisel pole isegi riiet seljas või saapaid jalas, sa oma tühja kõhuga oled tema kõrval veel koguni õnneseen... Niisugune mõte käib läbi sellest jutukestest, see poliitiline joon käib läbi tervest mainitud ajakirjast.

Jumala ja tema „õnnistusega“ algab ajakiri oma uut aastat. Kuna viimast numbert veel pole, ei tea täpset otsust teha, kuid arvatavasti lõpetab ta oma solgi ja lämmastava gaasi külvamise aasta samuti jumala nimel. Aasta algab sellega, et „...taeva rannal inglised mängivad kannelt...“ Teises numbris aga laseb keegi ärda südamega prouakesest „luuletajat“ etteku-

jutatud vanaema väikesele seletada niisugust kaheksandat ilmaimet, et:

„Nüüd on kadund ajad haivad.

Kalev tulnud tagasi.

Vaba Eesti rahvast kaitseb)
nagu ennevanasti.“*

Kui väikeses Eestis sadatuhat nälgivat töötatöölist ei tea, kuidas täna, homsest rääkimata, saada nälgivatele väikestele *hingepidet*, siis laulab väikeste „sõber“, et ajad halvad kadunud on. Kui vangimajadele nii üksikkonge kui ka terveid sadadele inimestele määratud tiivu juurde ehitatakse, siis selles näeb see väikeste *vaenlane* kanged Kalevi kaitset „vabale“ — nimelt tööst ja leivast ning vabadusest vabale eesti rahvale. Peab olema inimeste imestamiseväärt palju vägevat häbematusust niisuguseid asju paberile panna.

Et aga tõepoolest ka väikeste eest ei saa varjule peita suuri ühiskondlisi kuriid, mida toimetavad need rasvaläinud „Kalevid“ töörahva kallal, et isegi väiksed lugejad küsivad, kuidas saada raskustest üle, sellepärast toob sama ajakiri nr. 4 pika ja armsa muinasjutu sellest, kuis töötä nälgiv metsatöeline metsast suure habemega vanamehe leiab, keda ta selle koju — metsakuninga lossi tassib ja — kuula imet mudilane, see vanamees on metsakuningas, kes töötatöölise kõhu täis söötab ja sellele koguni kingib imeliku vile, mille vilistamise abil metsatöeline alati saab süüa.

Mis te räägite sellest, et kuningad kurnajad või vägivallavalitsejad on? Näed, kuidas aitas töötatöölist. Miks räägite revolutsioonist, otsige selliseid häid metsakuningaid, kes teile selliseid imevilesid kingivad, vaat' siis pole tarvis kunagi muretseda. No kas saab enam olla pöörasemat väikeste mürgitamist. Selle asemel,

*) Minu allakriipsutus. A. S.

et näidata lastele teed, mil kombel tõest hädadest üle saab, söödetakse lapsi muinasjuttudega.

Kas saab aga see kodanline väikeste vaenlane näidata reaalselt teed? Ei saa. Just sellepärast ei saa, et reaalne, terve töörahva jõuga teostata väljapääs näljast, tööpuudusest, viletsusest ja kodanluse pimestamisest käib üle kodanlise korra sur-nukeha, et kodanlise korra revolutsiooniline kukutamine ongi see tee, mille abil töörahvas viletsusest pääseb. Seda just ei saa näidata kodanline ajakirjandus, vaid kodanlise ajakirjanduse — ka laste ajakirjanduse klassiline ülesanne on just seda teed hulkade eest peita, pimestada töörahva silmi, samuti ka tööliste laste silmi, et nad kunagi ei leiaks seda teed, vaid et nad oma pimestatud silmadega vaataks taeva poole ja ootaks, mil „jumal“ abiks saadab mingisuguse kuninga, kes hädast päästmiseks kingiks näljasele vile. Selleks siis õpetabki see „väikeste sõber“, et: „Usk on inimese suurim varandus,“ selleks ta just tuubibki pähe väikestele usulist pahna, samal ajal tassides aga oma lehekülgedele igasuguseid muinasjutte „vaeselapse õnnest“, kus hallparuni poolt väljakurnatav vaenelaps leidnud rahapahmakuid, kus metsakuningad või „mäevaimud“ aiva „päästavad“ kodanluse poolt (seda nad muidugi ei ütle) viletsusse tõugatud töölisnoori.

Mingisugune pimestamine ei suuda sulgeda tööliklassi, eriti töölisnoorte ega ka tööliste silmi. Töörahvahulkade järjekindel pahemale poole kaldumine, ikka tugevam koondumine võitluseks, tunnistab, et see aeg kaugel ei ole, kus Eestimaa töörahvas heidab endast kurnajate ikke, heidab endast viletsuse ning selle viletsuse kinnimaskeerijad, hulkade pimestajad. Töörahva otsus nende pimestajate üle saab karm ja õiglane olema.

A. Sagittarius.

SÕNUMID

N. S. Allilujeva

Ei ole enam meile lähedast kallist seltsilist, kallist südamlist seltsilist. Meie juurest lahkus täis jõudu noor enamlane, lõpmatult truu parteile ja revolutsioonile.

Üles kasvanud tööliste-revolutsionääri peres, ühendas ta juba noorelt enda elu revolutsioonilise tööga. Kui kodusõjapäevil — sõjaväerinnal, nii ka hoogsas sotsialistilise ehitustöö aastatel, teenis Nadeshda Sergejevna ennastalgavalt par-

teid, olles alati vähenõudlik ja aktiivne oma revolutsioonilisel valvepostil. Olles nõudlik enese vastu, töötas ta viimastel aastatel püsivalt enese kallal, sammudes enda õppetöös enam aktiivsemate seltsimeeste ridades Tööstusakadeemias.

Meile saab alati kallis olema mälestus Nadeshda Sergejevna, kui truust enamlasest, sm. Stalini naisest, lähemast sõbrast ja kindlast abilisest.

Grupp seltsilisi.

Mälestades sl. Alma Talu

Surm röövis meilt meie kalli seltsilise Alma Talu. Kõigil meil oled sa veel nii selgesti meeles, sina rõõmsameelne, päiksepaistne seltsiline, et raske on uskuda su jäädavast kaotust.

Meid sunnib aga uskuma seda värske liivaküngas unustatud kalmistul, mille alla su matsime.

Sl. Alma, elu pakkus sulle head nii lõpmatu vähe. Seal, kust tulid, olid sa kehvuse laps. Juba varakult pidid sa kaotama isa. Sa pidid nägema oma nälgivaid õdesid-vendi, kellede üleskasvatamise eest võitles meeletult üksindajäänud ema. Kooli taitsid sa minna. Õppida püüdsid. See jäi aga ainult su lapsepõlve unistuseks. Sul oli 9 aastat seljataga, kui pidid muretsema juba leivateenimise eest. Sa olid kaitsetu karjalapsena hallparuni põllul. Piiramatult kurnatud olid sa rikaste perekondade teenijana, kuni lõpuks tulid Tallinna, asudes tööle õmblustöökötta.

Siin said sa esimese proletaarse karastuse. Oma kehvuse ja kannatuse tee muutisid sa proletaarse paratamatuse revolutsioonilise võitluse teeks sotsialismi eest. Sa astud Eestimaa kommunistlike partei ridadesse ja võtad raugemata jõuga osa kõigist nendest raskustest, millega võidelda tuleb julmi valge terrori vastu sügavale põranda alla surutud parteil. Sügava distsipliinitundega, proletaarse anduvusega,

täitsid sa kõige raskemaid ülesandeid. Karastatud frondisõdurina jäid sa seni võitluspositsioonile, kuni sealt sind ära kutsus su partei.

Siin asusid sa juba teisel päeval, peale töörahva kodumaale jõudmist, tööpingi taha — kuhu jäid püsivalt ja puhkamatult kuni lõpuni. Sa olid ennastsalgav. Töö täitsid sa kangelasmeelse auasjana. Iga ülesanne, kas otsekoheise ehk ühiskondlise, viisid läbi kaasatõmbava kergusega. Töötaides sinuga, pidi iga su töökaaslane veendumata, et armastad tööd, nagu armastasid töös ja võitluses püstitatud töörahva suurt võitu ja eesmärki — sotsialismi. Ja ei ükski su töökaaslastest kuulnud kunagi sul raskuse kaebeid. Vaikiva töökangelasena läksid sa surma.

Miks nii vara? Kurnamise verine ülekohtus oli sealpool traataeda hävitanud su vastupanujõu ja tervise. Ja siis, kui asusid vaimustatult jagama meiega meie maa tööliste kuulusrikast võitlust, langesid sa. Surm tabas sind seal, kus teised sinuealised noored pääsevad harilikult eluga.

Sl. Alma! Kallis on meile sinu mälestus. See annab meile raskustes jõudu, see kutsub meis ikka ja uuesti ellu töö kangelasmeele. Meie viime edasi su armastatud ja surematu töö — sotsialismi ülesehituse.

A. Riit.

Võitlusele kokkuostu kõrgemate tempode eest

Vilja ja teiste põllumajanduse saaduste kokkuostmine on käimas. Iga kolhoos, sovhoos ja külanõukogu peaksid võitlema kokkuostu hoogtöö kõrgemate tempode eest, et kõige lühema aja jooksul 100 prots. kokkuostuplaani täita ja ületada. Kuid kahjuks näeme, et reas raioones on kokkuostu tempod lubamata nõrgad. Siin tuleb nähtavale, et kolhoosnikud ja kehvik-keskmik talumajapidajad ei täida oma kohustusi proletaarse riigi ees.

Kokkuostu hoogtöös peab murrang läbi minema, peab kõik puudused, väärnähtused ja lõhed kõige lühema aja jooksul likvideeritama. Peame kõik naiskolhoosnikud, kehvik-keskmik üksikmajapidajad naisterahvad mobiliseerima, et hoogtööd kiiremalt läbi viia.

Tikopesas Kingissepa raioonis kutsusid naiskolhoosnikud ja üksikmajapidajad naisterahvad koosoleku kokku ja otsustasid Oktoobrirevolutsiooni 15 aastapäevaks punase viljavoori organiseerida ja 100 protsendi võrd vilja riigile ära anda. Nii samuti eraldasid naisseltsilised eneste keskest ühe seltsilise välja, kes kehvik- ja keskmik-üksikmajapidajate keskel selgituskoosolekuid läbi viiks.

Kõik naiskolhoosnikud ja kehvik-keskmik-üksikmajapidajad naisterahvad, jälgige Tikopesale ja olge punaste viljavoorede algatajad ning kutsuge ka teisi kolhoose välja, et nad teie eeskujule järgneks.

Kõik naiskolhoosnikud ja kehvik-keskmik üksikmajapidajad naisterahvad võitlusele punaste viljavoorede eest.

Naiskolhoosnik.

Naistöölised, ärge jääge maha meestöolistest

„Külvaja“ trüki- ja kleepimise töökodades töötavad enamuses naisterahvad ja noored, kes esimest korda valmistuslisest protsessist osa võtavad.

Uued töölised on enamasti endised kodused perenaised ehk maalt tulnud naisterahvad, kes pole veel valmistuslise distsipliiniga harjunud ega endistest viisidest ja harjumistest vabanenud.

Silmas pidades seda meie tööliste koosseisu, peame erilist tähelepanu pöörama partei õppusele ja kõiki naistöölisi mobiliseerima sellest osa võtma.

„Külvaja“ trüki- ja kleepimise töökojas organiseeriti rida poliitringe, milledest aga visalt osa võetakse.

Poliitringide tööst hoiavad kõrvaie eriti naisseltsilised, kelledel poliitiline tasapind võrdlemisi madal on. Kui trükikoja töökodades käid, üksikute naistöölistega räägid, siis vastavad, et neil ei olevat aega osa võtta. Mõni naistööline vabandab sellega, et „olevat tööst väsinud ja mis veel ringi lähed.“

Naistöölised, kas tõesti see on põhjuseks, et teie poliitringide tööst osa võtta

ei saa. Muidugi ei. Siin tuleb põhjust otsida naisseltsilistest enestest. Naistöölised ei ole ise küllalt poliitõppusest huvitatud ja otsivad igasuguseid põhjusi, et ringide tööst kõrvale hoida. Sarnaste põhjuste etteotomine on selgeks tõenduseks, et naisseltsiline ise osa võtta ei taha.

Naistöölised, kes meestöolistega käsi-käes valmistusplaanide täitmise ja ületamise eest võitlete, kas võite poliitiliselt kirjaoskamatud olla? Naistöölised, teie ei tohi oma klassivendadest, meestöolistest, maha jääda ja peate oma poliitilist tasapinda kõrgemale tõstma. Kõik naistöölised võideldge sarnaste „objektiivsete“ põhjuste otsijate vastu ja näidake tegeliku tööga, et teie meestöolistest maha ei jää. Kõik naisseltsilised võtke poliitringide tööst aktiivselt osa ja likvideerige kõik väärnähtused oma töös. Naistöölised, kuulutage endid poliitõppuse osavõtmises lööklasteks ja kutsuge ka teisi seltsilisi sotsialistlikke võistlusse ning tõstame oma poliitringide töö vastavale kõrgusele.

Naistööline.

Ei saa tellitud kirjandust kätte

Koidu nimelises kolhocsis (Oudova raioonis) tellisid meie naiskolhoosnikud 16 eksemplari ajakirja „Naitööline ja naiskolhoosnik“, kuid kätte saame ainult 3 eksemplari.

Kui me postiosakonda pöörasime aru-pärimisega, et mis põhjusel meie kõike tellitud eksemplare kätte ei saa, siis vastati postiosakonnast, et „Ajalehete büroo“ pole rohkem saatnud.

Sarnasele väärnähtusele ja lohakusele tuleb kõige lähemal ajal lõpp teha, sest see tekitab ajakirja lugejate keskel rahulolematust ja nurinat, kui nad oma tellitud ajakirja ehk ajalehti kätte ei saa.

Kui postiosakond teatud arvu tellimisi vastu on võtnud, siis peab ta ka selle eest hoolitsema ja nõudma, et „Ajalehete büroo“ need kõik välja saadaks. Sellele korraldamatusele peaks vahele segama ka külanõukogu ja teised nõukogude organi-

satsioonid ning vastavad administratiivsed abinõud tarvitusele võtma.

Kõik naisseltsilised, ajakirjanduse tellijad, kui teie ajakirja ja lehti kätte ei saa, siis ärge sellepeale käega lööge, vaid nõudke postiosakondadest järele, mis põhjustel teie ajakirjandust korralikult kätte ei saa. Kui juhtub, et postiosakonnad teie nõudmistele bürokraatiliselt vastavad, siis teatage kohe ajakirja toimetusele, et viimane vastavaid samme tarvitusele saaks võtta.

Kirjutage lühidalt, kuhu postiosakonda tellimise sisse andsite ja mitme eksemplari peale ning mitu eksemplari saate.

Naisseltsilised, kui meie ajakirjanduse kättesaamises ja postiosakondades puudusi ja väärnähtusi näete, paljastage seda meie ajakirjas ja lehtis, et viimased võimalust saaks iga väärnähtuse ja korratuse kohta aru pärida ja nende vastu võidelda, neid juurteni välja kiskuda.

M.

Ajakiri on võimsaks sõjariistaks klassivaenlaste kulakute ja pappide agitatsiooni vastu.

Kolhoosi majanduse kindlustamise eesrinnal võitlevad naiskolhoosnikud

„Lehtmetsa“ nimelises kolhoosis (Kingisepa raioonis) töötasid naiskolhoosnikud kevadiste põllutööde lõpetamisest aktiivselt lõõktöolistena osa võtta.

Kogu seile aja jooksul ei olnud naiskolhoosnikudel ühtegi põhjuseta töölt puudumist ega muud töödistsipliini rikkumist.

Kolhoos täitis oma kohustused riigi vastu igal alal 100 protsenti.

Eriti aktiivse töö eest asetaski raiooni lehtsl. Mikkari ja Kukkk Marie pünasele tahvile.

Kõik naisseitsilised, naiskolhoosnikud, järgnege „Lehtmetsa“ naiskolhoosnikkude eeskujule ja kõvendage võitlust kolhoosi majanduse kindlustamise eest.

A.

Võitlusele töödistsipliini tõstmise eest

Budjonnõi nimelisest kolhoosist, Trutneva külanõukogus (Oudova raioonis) kirjutatakse, et naisdelegaadid ei ole kolhoosi tööst sugugi huvitatud.

Praegu, kus on käimas palavikuline töö lina ümbertöötamise eest, et seda riigile kiiremini ära anda, hoiavad naisdelegaadid tööst eemale.

Naisdelegaatideks eraldatakse välja ainult paremaid naiskolhoosnikuid, kes peavad kolhoosi tööstus-rahandusplaani täitmises eesrinnas võitlema, teistele naiskol-

hoosnikkudele oma tööga ja võitlusega eeskujuks olema, aga mitte sabas sörkima.

Naisseltsilised, tõstke töödistsipliini küsimus päevakorda. Kuidas võite pealtvaatajaks jääda, kui päevavargad ja laiskvorstid kolhoosi töödest eemale hoiavad.

Naiskolhoosnikud ei tohi naistöölistest maha jääda, kes kangelaslikult töödistsipliini ja valmistusplaanide täitmise eest võitlevad. Õpime naistööliste töö ja võitluse saavutusi tundma ja kasutame neid ära oma kolhoosilises võitluses. U. A.

Poliit-hulgalise töö tõstmine kõrgemale astmele

Pihkva linnas elab kaunis rohkesti eestlasi, kuid nende keskel ei tehta mingisugust poliit-hulgalist tööd. Kui teistel vähemusrahvustel mitmesugused ringid on organiseeritud, siis puuduvad meil eestlastel need täielikult.

Meil ei olnud isegi inimest, kes seda tööd juhtinud ja organiseerinud oleks. Et sarnast väärnähtust poliit-hulgalises töös likvideerida, selleks eraldasime klubitöö peale sl. Tellingu välja.

Kuid sellest on veel vähe, kui tahame tööd nii sisse seada, et see tänapäeva nõuetele vastaks. Tema saab vaevalt midagi teha, kui me ise tööst kõrvale hoiame ja selleks igasuguseid vabandavaid põhjusi otsime. Tihti kuuled ühte kui teist naisseltsilist ja noort porise tee ja kauguse üle kaebama, mis takistavat klubi poliit-hulgalise töö tõstmist.

Kuid naisseltsilised, kas need on siis tõesti vabandavad põhjused, mis klubi poliit-hulgalise töö tõstmist eestlaste keskel takistavad. Muidugi ei ole. Meie ise oleme sagedasti tunnustajateks olnud, kui naisseltsilised ja noored porise tee ja kauguse peale vaatamata kirikusse tõttavad — papp Miglat kuulama.

Kõik naistöölistes, kodused perenaised ja noored, meie peame usuvastases võitluses eesrinnas sammuma ja teistele vähemarenenud ja mahajäänud seltsilistele usu kahjulikkust meie ehitustöös ära selgitama. Naisseltsilised, teie olete ise näinud, millist kontrevolutsioonilist tööd papid ja teised usu levitajad on teinud ja teevad. Olete ise näinud, et küla ja nõukogude aktivistide tapmiste organiseerijateks on papid ja nende käsikud. Kodu sõja päevil nägite kuidas papid Nõukogude riigi hävitamise eest võitlesid.

Naisseltsilised ja noored, pöörake seljad tapmiste ja põletamiste organiseerijatele ning õhutajatele ja selgitage usu kahjulikkust ja kontrevolutsioonilikkust. Võtke aktiivselt osa klubi ringide tööst ja tehke kõik, et viimane tõeliseks poliit-hulgalise töö keskkohaks muutuks. Viige see töö iga nais-, noor- ja meestöölineni.

Ainult hulgalise poliithariduslise töö tõstmisega suudame hulkasid usu kammitsatest vabastada ja neid sotsialistilise ühiskonna aktiivseteks ehitajateks kasvatada.

Kõik naistöölistes, kodused perenaised, koondame oma jõu klubiringide ümber ja tõstame poliithariduslise töö kõrgemale tasapinnale.

Rosalie Sande

Peavalu

Et pea valutab, seda kaebavad haiged kõige sagedamini. Sajanded inimesed pööravad iga päev arstide poole, et piinava ja töödsegava peavalu vastu abi saada. Enamail juhtumisel ei ole peavalu omaette haigus: see on sümptom, üks haiguste väljendustest. Paljud haigeksjäämised on sidemes teiste igasuguste organide haigestumisega, rääkimata pealuu ja aju haigestumisest. Tuleb silmas pidada, et kõrvade, nina, lõualuu haigestumise kaasas võivad käia ka peavalud. Peavaludega kaasas käivad sagedasti infektsioonilised haigused (tüüf, sarlak jt.), neeru- ja suhkruhaigus, siifilis, rheumatism alkohoolitina ja teised mürgitused. Kõigile on teada, et sagedasti kannatavad peavalu just närvilised inimesed.

On teada, et need, kes õhu käes töötavad, palju harvemini peavalu üle kaebavad kui need, kes kinnistes ruumides töötavad ehk vaimlise töö tegijad.

Mõned inimesed kannatavad väga peavalude käes. Seda näeme mitte üksi nõrkade ja närviliste inimeste juures, vaid ka tmitmesuguste tingimuste tõttu, näiteks peale kauast suitsetamist, pinevat vaimlist tööd, vähest magamist, kinnistes ja väheõhulistes ja liiga soojades ehk külmades tubades viibimist jne.

Peavalu kutsub mõnedel haigetel kõrvus suure sumina esile. Kui kõik need kahjulikud asjaolud ära hoida, võib peavalu jäljetult kaduda.

Tihti kaebavad lapsed ja alaealised sagedasti peavalu üle. Tuleb tähepanelikult nende eluviiside järele valvata. Juhtub, et laps kooli hiljaksjäämist kardab, siis ei maga ta rahulikult, ärkab mitu korda üles, tõuseb isegi voodist üles ja ei jää selle järele enam magama. Mõned lapsed ei saa öösel magada päevase hirmutamise, enesearmastuse haavamise ehk teiste ärrituste juhtumiste pärast. Sagedasti on laste ja noorte peavalu põhjuseks (iseäranis veel koolilastel) liig pinev silmadega vaatamine.

Sellepärast tuleb sarnaseid lapsi tingimata arstile näidata. Lapse silmadele vastavad prillid võivad teda rasketest peavaludest vabastada. Kui lapsed nohu haigust kannatavad, siis võib ka peavalu olla. Eriti siis kui lapsed ja alaealised noored kroonilist nohu kannatavad, kaebavad nad peavalude üle. Iseäranis kaebavad need lapsed peavalu üle, kes agenooid-ärrituste all kannatavad.

Tugevate peavalude põhjuseks võivad olla ka rikutud hambad, sellepärast vajavad nad kõige paremat hoolitsemist. Peavalu võib olla ka soolikate ärritamisel iseäranis tundeliste ja närviliste inimeste juures. Kõige sagedamini näeme peavalu neil inimestel, kes kõhukinnioleku all kannatavad. Sarnastel juhtumistel kaob peavalu, kui soolikaid regulaarselt tühjendatakse. Migreen on omapärane peavalu, mis areneb närvide liigpingutamise põhjal.

Lühidalt seletatult väljendub migreen valuhoogetes ühel pool pead. Valuhoogetega käib kaasas oksendamine ja südame pööritamine. Midagi pole siin seletada; kui peavalutamise veel juhtub korduma, tarvis kohe arstiabi otsida. Arst peab haige läbi vaatama ja peavalu põhjused välja selgitama, siis võib ka tervenemist loota, kui haigeksjäämise põhjus teada on. Kui lapsed peavalude all kannatavad, tuleb abinõud tarvitusele võtta, et organismi kindlustada.

Pinevat vaimlist tööd tuleb mitte üleliiga teha, tarvis on rohkem jalutada ja magada, et peavalud ära kaoks. Me juba seletasime, et mõnedel juhtumistel möödub peavalu, kui ei ole nohu või on soolikate tegevus korralik jne.

Sagedasti korduvate peavalude vastu ja süstemaatiliseks arstimiseks on tarvis ka korrapäraseid eluviise: tuba tuulutada, enne ja peale magamist aknad avada, mitte suitsetada ega joovastavaid alkohoolseid jooke juua, vabal ajal rohkem õhus viibida jne.

Lasteemad, olge lastesõimede organiseerimise algatajad

Sagedasti näeme küldes, et lasteemad ei kasvata oma lapsi nii nagu tarvis. Emad hoiavad oma lapsi hommikust õhtuni käte peal ehk kiigutavad hällis, et laps olevat siis vagane. Niisugusel hoidmisel muutub laps väga jonnakaks ja pahaks, nii et emal enesei see tüütavaks ja raskeks muutub.

Väikest last, kui ta veel ei käi, on kõige parem lasta ta enese voodis olla ning midagi ette panna, et ta maha ei kukuks.

Et laps ilma tegevuseta ei oleks, on tarvis mingisuguseid mänguasju muretseda. Mänguasjad ei tohi rasked ega teravad olla, et laps mängides haiget ei saaks. Soovitatakse pehmeid gummi- ehk tselluloosasju, nagu rõngaid, nukkusid, loomi, linde jne. Laste mänguasjad peavad välimuselt ilusad ja silmapaistvad olema, et nad lapse silmadele meeldivad oleks ja talle mängimiseks huvi pakuks. Väga hea oleks kui emad ostaks niisuguseid mänguasju, millel sees kõrisevaid asju oleks, need tõmbaksid lapse tähelepanu enestele ja ta mängiks nendega isukamalt.

Kui laps suuremaks on kasvanud, et ta varsti juba kõndima hakkab ja ennast püsti ajab, siis tahab ta roomata ja käperdada. Seda ei tohi keelata.

Põrandal roomamine ja käperdamine on lapse tervisele kasulik, sest lapse lihaksed, eriti veel käte, jalgade ja selja lihaksed saavad selle tõttu tugevamaks. Lapseemad ei lase tihti lastel maas roomata ega käperdada, nad kardavad, et laps roomates võib haiget saada. Kuigi mõnikord laps haiget saab, siis ei tähenda see veel midagi ja ta hakkab uuesti roomama.

Põrand, millel laps roomab, peab hästi puhas, kuiv ja soe olema. Kõige parem on kui põrand oleks kollaseks värvitud, mida siis kerge on pesta. Meil külas ei pöörata sagedasti küllaldest tähelepanu korterite puhtuse peale. Põrandad ja seinad on äärmiselt mustad ja räpased. Lastekasvatamiseks peavad lastevanemad eriti puhtust pidama, et mitte üksi lapse ümb-

rus, vaid nad ise ja toad äärmiselt puhtad ja korras oleksid. Lapsevanemad ei tohi last enne sülle võtta, kui nad oma käsi pole puhtaks pesnud, ega tööriideid seljast võtnud.

Kui emad tööstuses ehk asutuses või kolhoosis töötavad, siis peab keegi siiski lapse järele vaatama, kui neis ettevõtetes laste-tood ja -sõimed puuduvad. Sest ilma järelevaatajata ei tohi last jätta.

Väikeste laste eest on tarvis vahetpidamata hoolitseda, et nendel alati puhtad ja kuivad riided oleks, et nad õige ajal toidetud, jalutusel käinud ja magama pandud oleksid. Vaja on palju tööd ja hoolt, et last vastavates tervishoidlikes tingimustes üles kasvatada. Lasteemad vaeva ja tööd vähendavad vabrikutesse, tehastesse ja kolhoosidesse organiseeritud lastesõimed ja lasteplatsid.

Hommikul vabrikusse ja kolhoosi tööle minnes, viib ema lapse lastetuppa ehk sõime. Lapseema võib päev otsa rahulikult töötada, teades, et laps on korralikult toidetud, puhas ja hoolsa järelevaatuse all.

Kui mõnedes kolhoosides lastesõim puudub, siis peavad naiseltsilised-kolhoosnikud ise lastesõimede algatajad olema. Naiskolhoosnikud peavad lastesõime organiseerimise küsimuse üles tõstma ja kõik selleks tegema, et kõige kiirema aja jooksul sinna lastesõim organiseerida, kus ta veel puudub. Mõni agaram ema peab initsiatiivi enese kätte võtma ja teistele naiseltsilistele lastesõimede tähtsust selgitama. Ruumide ja teiste tarvisminevate asjade ja summade saamiseks tuleb kolhoosi juhatusega läbi rääkida.

Kui kolhoosis vastavad ruumid on leitud siis tuleb neile vastav remont teha ja nad vastavate tarbeasjadega varustada. Lastesõimede ja -tubade juhatajad tuleb naiseltsilistest enestest ette valmistada, neid vastavatele kursustele saates.

Kõik naistöölisel, naiskolhoosnikud — aktiivsele lastesõimede organiseerimisele!

A. K-sk

Võitlusele nõukogulise riietusemoe eest

Riietuse esemed on inimestele hädatarvilikud. Riided kaitsevad keha külma tuule, päikese põletuse ja tolmu eest. Kuid ei ole mitte ükskõik, milline on meie riietus.

Mood etendab kapitalistlistel maadel suurt osa, tema stiil omandab suure tähtsuse. Õhtu- ja hommikuleidid, toakleidid, õhtu- ja lõunasöögi ning pallikleidid. Lääne-Euroopas hinnatakse inimesta riiete järele. Sellest, milline on töötatöölise krae, oleneb ta tööle saamine ära. Moe väljamõtletejate eesmärk ei ole, et riietus oleks kandjale otstarbekohane. Peaasi, et oleks originaalne, jalustrabav ja kasulik kapitalistidele. Selleks kantakse suvel nahku ja talvel pitse.

Ameerikas luuakse hooajaks standartmoodid. Kõikidele on ühesugused mütsid, sokid ja saapad. See on väga kasutoov äri. Iga kolme kuu järele vahetub mood. Vananenud moodirietes ära uulitsale mine, see ei ole viisakas.

Lääne moodidel ja Ameerika standardil ei ole tähtis mitte riietuse otstarbekohasus, vaid kapitalistide suurema sissetuleku huvid.

Riietuse stiil Nõukogude Liidus huvitab paljuid, kuid koguni teises sihis. Nõukogude riietuse stiil on väga tähtis küsimus. Meil ei ole veel täielikus mõttes oma riietuse stiili olemas. Kuid meie seda tahame ja peame saama.

Milline seisukoht peab meil olema riietuse stiili ja moe suhtes Nõukogude Liidus?

Kõigepealt otstarbekohane, hügieeniline, hea omadusega, meeldiv, hinna poolest kättesaadav, need on peatingimused nõukogude riietuses.

Kas nendele tingimustele vastavad meie vabrikute poolt väljalastud riided? Kaugeltki mitte.

Haltuurini vabriku tööliste kinnispoes on kümneid „atlassiidi“ kleite, mida artelid õmmelnud. Need vigased, maitsetud kirjud riided on meie töötavatele naisterahvastele määratud.

Müntzenbergi vabrikumaikuul väljalastud kleidid hirmutavad meid ära oma väljamaa mõjuga. Pikad, suure sleifiga, risti ja põigiti läbi lõigatud, moonutavad nad noori naisterahvaid, neid vanadeks eiteks muutes.

Tekib küsimus, kes lõi sarnased fasongid nõukogude turu jaoks. Paistab, et „konferentsioon“. Sabata ei ole midagi. Hulgalise... Keerad pead ja aina imestad.

Müntzenbergi vabrikus räägitakse, et see „konferentsioon“ koosnenud 8—10 inimesest poodide müüjatest, juhatajatest ning ühest-kahest trusti teenijast.

Ja nad lõid oma maitse järele moe nõukogude naisterahvastele, mis nende arvates peaks hea ja otstarbekohane olema.

Aga nõukogude naisterahvastega rääkida, nende arvamisi riietuse kohta küsida, mida nad kannavad? Jutt ei ole siin ühest, vaid tuhandest kleidist, mille peale riiet, tööjõudu ja raha raisatakse. Muidugi ei. Veel rohkem, see eelpool nimetatud „konferentsioon“ koosnes „vanadest“ ja ei soovinud vabriku arvamistega, kes seda produktsiooni välja laseb, rehkendada. Ja lõpuks Müntzenbergi vabriku direktor oli sunnitud siiditöökoja töö seisma jätma, et toredaid moodisid uute vastu vahetada.

Praegu on sabad ja sleifid oma iga üle elanud. Riietuse moed on paremad, kuid see nõudis suuri kulusid. Iga uue fasongi valmistamisega käib kaasas prakti tegemine, tööviljakuse langus, tööstusrahandus-plaani mittetäitmise ja ainul seilepärast, et trusteiarvanud heaks riietuse moe läbiarutamiseks laialist ühiskondlust mobiliseerida.

Müntzenbergi õmblusevabrik loetakse üheks paremaks vabrikuks. Ta on oma valmistuse poolest praegu teisel kohal.

Vabrik võib eeskujulik olla sellepoolet, et näidata kuidas kaotsiminemiste vastu võidelda. Vabrikus ei ole utili. Neil on kõige ökonoomsem, arvestatud hulgaline juurdelõikus. Esimesest juurdelõikusest järelejäanud tükkidest lõigatakse uued osad lasteriieetele, need lõiked mis järele jäävad lasteriieete juurdelõikusest, nendest tehakse nukkudele kleidikesed ja põllesked. Isegi kõik paelaotsakesed kasutatakse vabrikus ära. See andis vabrikule hüiglasuuri majanduslisi kokkuhoidmisi, millest vabrik 100 tuhat rubla kasu sai.

Viimastel aastatel on vabrikus tööjõud 1500 pealt 6000 inimeseni kasvanud. Tööjõust on 70 prots., kes varem kusagil ei olnud töötanud. Need on inimesed, kes nõelagi kätte võtta ei mõistnud ja siiski on vabrik oma ülesanded täitnud.

Suurt tööd distsipliini tõstmises teeb viimasel ajal vabrikukomitee valmistusline sektor.

Töölt ärajäävatele saadetakse kiri majakomiteesse, kus palutakse abinõusid tarvitusele võtta. Töödistsipliini rikkujad an-

kse seitsmehelikku kohtusse. Mustad tahvlid ja kassad on tööltärjäävatele. Ja mis kõige tähtsam, on sotsialistilise võitluse ja lõõktöö laialdane arendamine. Sotsialistilisse võitlustesse on tõmmatud 4170 inimest.

Sidemes suve tulekuga kasvas maalt tulnud tööliste tööjõu voolavus. Vabrikus ollakse rahutud sellepärast, et pealepuhkust paljud enam tagasi ei tule ja valmistusline sektor kuulutab vabriku külge kinnitatud brigaadide vahelise konkursi välja. Brigaad, kes peale puhkust täielikus koosseisus tagasi tuleb, saab 1000 rubla preemiat.

Iga naistöoline, kes vabrikusse tööle hakkab, peab andma kohustuse, et kirjaoskamatusse likvideerib ja õppuse astmed läbi läheb.

Hoolikas mõõduvõtmine ja prakti sorteerimine suurendab töö omadust. Väljalastud produktsiooni suurus on 23 tuhat asja päevas.

Need on saavutused, kuid vabrik võiks kolm korda rohkem töötada kui puudused likvideerib, mis vabrikut hästi töötamast takistavad.

Seniajani on vabrik varustatud koduste masinatega. 31. klassi asemele on 15. klassi masinad. 15. klassi masinad vähendavad töötempot poole võrd. Nendest masinastest veel ei jatku. Kui üks masin konveierist remonti läheb, siis on töös seisak.

Montööre on vähe. Puuduvad masinate parandamiseks tarvisminevad osad ja sellepärast on masin 5—6 päeva remondis ja see kõik raskendab brigaadide edukat tööd.

Mitte vähe ärritab naistöolisi see, et puuduvad tehnilised instrumendid, mis töö omaduse peale mõjub. Häbi on ütelda, et vabrikus ei jatku nõelu, sõrmkübaraid ja kääre (naistöolised toovad kodust kaasa).

Tarvis on õmmelda nõõpe, kuid puudub peenike nõel, jämeda nõelaga õmblid üks-kaks korda ja rohkem ei lähe enam läbi. Nõõp saab nõrgalt õmmeldud, kontroll saadab kui prakti tagasi, vaatamata sellele, et naistöoline siin süüdi pole.

Osa prakti qleneb juurdelõikamisest ära. Sagedasti rikutakse juurdelõikamisel ilus fang nii ära, et see kuhugile ei kõlba. Vabrikul ei ole laboratooriumi, ega kohta, kus võimalik oleks teadustikult välja arvata,

kuidas kasulikke operatsioone teha. Selles suhtes ei ole Müntzenbergi vabrikus kõik korras. Vabrikus on vähe spetsialiste. Vabrikus on ainult neli konfessionääri, nendest kombineerivad mõned sagedasti vanadest moodidest uued.

Tööjõud ei ole otstarbekohaselt ära kasutatud. Sagedasti istub oskustööline lihtsate osade õmblemisel, ja vastupidi.

Niisama ei ole töö hinnad ja normid kõige paremini välja töötatud. On juhtumisi, kus vana ja kogenud naistöoline vähem teenib kui uus tööline. Süüdi töös, mis on vastutav töö, teenitakse vähem kui puuvillase riide õmblemisel.

See ebanormaalsus mõjub eitavalt naistöoliste peale.

Laialiste tarbekaupade küsimus on üheks tähtsamaks päevaküsimuseks. Meie riietus ei ole vähetähtsusline küsimus. Ja meie vabrikud, eriti veel Müntzenbergi vabrik võiks auga töötavate hulkade tellimist täita ja anda omadusliselt häid, otstarbekohaseid, hügieenilisi ja ilusaid riideid nõukogude stiilis. Selleks on tarvis laia ühiskondlust mobiliseerida riietuse fangoni läbiarutamisele ning 100 protsenti vanu spetsialiste ära kasutada ja omale uusi kaadreid ette valmistada. Uute mudelite omandamiseks on tarvis laboratoorium organisereida. Teaduslikult viia tööliste töö ärakasutamise võimalused, kandvad, edasiviivad tööd anda vanadele valmistustöölistele teha.

Et rihmade, nõelte, sõrmkübarate ja kääride järele nõudmine suur on mitte üks Müntzenbergi vabrikus, vaid ka teistes vabrikutes, on tarvis kõige lähemal ajal küsimus üles tõsta, et trust sarnase instrumentaalvabriku organiseeriks, kus masinate jaoks ka väikseid osasid valmistatakse.

Parteikomiteel on tarvis pöörata tähelepanu vabriku ja töökodade komiteedele ning tööliste kinnispoodide juhtivusele. Vabrikukomitee peab võitlema kaadrite valmistamise eest.

Müntzenbergi vabrik võib, oma puuduseid likvideerides, õmblustööstuse esimestes ridades olla, seda lõendavad tema saavutused ja puudused.

Kõik nõukogude ühiskondlus võitlusele nõukogude riietuse stiili eest.

„Naistöolise ja naiskolhoosniku“ toimetis ootab kõigi lugejate arvamist ja abi, kes sellest küsimusest huvitatud on.

Ajakirjandus — hulkadesse

Nõukogude Liidu töörahvas lõpetas esimese viisaastaku kangelaslikku ehitamist, mis kapitalistide arvates oli „Kremlifanaatikute“ unistuseks ja kõmutegemiseks.

Need on hiiglavõidud, mis me viimastel aastatel tööstuse ja põllumajanduse ümberkorraldamisel oleme saavutanud, oleme sotsialistilise majanduse alusmüüri valmis ehitanud, oleme eesrinnas sammuvaks maaks muutunud.

Nõukogude Liidu töörahvas on rida hiiglast ehitanud, nagu Dneprostroi, Magnitogorski ja Kusnetski kombinaadid, Harkovi traktoritehas, Gorki linna autotehas ja rida teisi.

Peale ülalloodud hiiglaste on käsil rea uute elektrijaamade, kaevanduste, tehaste, vabrikute ehitamine.

Peame kümne aastagaselle töö äratemise, mida tehniliselt eessammuvad kapitalistlikud riigid sadandeid aastaid on ehitanud.

Maa-eraomanduse õiguse kaotamise järele ei saadud killustatud ja tehniliselt mahajäänud põllumajandust korraga eelsammuvaks muuta, kõrgelt arenenud tehnikaga varustada. Tuli rasketööstuse arenemisele niisugune alus luua, mis kindlustaks masinate valmistamise kiiret arenemist. Ja tööstuse põhjaliku ümberkorraldamise, hulkade mobiliseerimise ja partei õige juhtimise alusel teostasime meie need hiiglaülesanded.

Rasketööstuse edukal arenemisel kasvas väljalastud traktorite, kombainide ja igasuguste teiste põllumasinate ja põllutööriistade hulk.

See oli eelduseks kehvik- ja keskmik-talurahva kolhoosidesse ühinemiseks, ning lausakollektiviseerimisega võisime kulakuluse kui klassi likvideerimisele asuda.

Talurahva hulgas said aru kolhoosilise majanduse paremusest ja läksid hulgaliselt kolhoosidesse, mille tõttu sai võimalikuks meie põllumajanduse kollektiviseerimise viisaastakut 2¹/₂ aastaga teostada.

Kollektiviseerimise edukas kasv ei tähenda veel seda, et meil klassivõitlus lõpeks. Klassivõitlus ei kao teises viisaastakus, vaid võib mõnedel aladel isegi teravamaks minna.

See hiigla ülesanne, mis meie viisaastak Nõukogude Liidu töörahva ette seab — klassitu ühiskonna ehitamine — ei ole mitte üleöö läbiviidav ülesanne, vaid see on visa ja eneseohverdav võitlus. Me peame kolhoosnikkude hulgas ümber kasvutama, mis ei lähe ruttu ja lihtsalt, sest kolhoosi astumisega ei väbane eilane üksik-

talupoeg korraga oma eraomanduslikkudest huvidest, vaid see peab pikaldase ümberkasvatamise teel minema. Peame kõik põhjused hävitama, mis on klassivahede tekkimise aluseks. Peame kõik elanikud sotsialistliku ühiskonna teadlikkudeks ehitajateks muutma.

Selle hiiglatöö teostamiseks on tarvis peale visa ja eneseohverdavat võitlust teadlikke ja arusaajaid sotsialistliku ühiskonna ehitajaid kasvatada.

Suureks ja tähtsaks kasvatuse sõjariistaks on meil ajakirjandus, ajaleht, ajakiri, mis on kollektiivne organisatsioon ja agitaator, mis peab hulkasid kõikide küsimuste teostamiseks võitlusele organiseerima. Ajaleht, ajakiri peab kõiki meie saavutusi, puudusi, lõhesid käsutama. Peab näitama abinõusid, teesid, kuidas paremini ja vähema jõukulutusega üht ku teist ülesannet teostada. Kui töös tule esile puudusi, lõhesid, väärnähtusi, siis peab ajakirjandus nende vastu võitlema ja näitama, kuidas paremini neid puudusi likvideerida. Need kogemused, mis oleme saavutanud mõnedel tööaladel, tuleb teistele võitlusaladele edasi anda, mis aitab sotsialismi ehitustööd kiiremate tempodega läbi viia.

Ajaleht ja ajakiri saab siis oma ülesannete kõrgusel olla, kui kõik naistööliised, naiskolhoosnikud, kodused perenaised ja naisõpetajad ajakirja, ajalehe töö tõstmisest aktiivselt osa võtavad, kui iga töötav naisterahvas ajakirja omaduse tõstmise eest võitleb, kui ta ajakirja puudus ja väärnähtusi näitab ja ise selle ees kõik teeb, et need tulevikus ei korduks. Selleks peavad kõik naistööliised ja töötavad naisterahvad ajakirjast huvitatud olema, ise ajakirja aktiivseteks lugejateks, kaastöötegijateks ja laialilaotajateks olema.

Ajakirjade tellijad kaebavad, et nad ei saa ajakirjandust korralikult kätte. „Külvaja“ kirjastus teeb kõik, et lugejad saaks oma tellitud kirjanduse kätte. „Külvaja“ kirjastuse laialilaotamise osakonna poolt on rida juhtumisi välja selgitatud, kus posti-osakonnad väga korralikult kirjandust tellijatele kätte toimetavad. Ajakirjanduse laialilaotamise osakond on sarnaste väärnähtuste likvideerimiseks vastavaid abinõusid tarvitusele võtnud, ja loodame, et tulevikus need enam ei kordu. Kõik naisseltsilised rutake naiste eri-ajakirja „Naistööliise ja naiskolhoosniku“ tellimise uuendamiseega.

„Naist. ja naiskolhoosniku“
toimetus

SISUKORD

	Lhk
Teine — klassitu ühiskonna elitamise viisaastak — <i>N. Jürison</i>	1
Eestimaa töörahva sõjariistus ülestõus 1924. aastal — <i>H. S</i>	6
Võitlusele Partei Keskkomitee täiskogu otsuste teostamise eest	8
Enamlised tempod vilja, lina ja teiste põllumajandusliste saaduste kokkuostu- plaanide täitmisel	10
Kõi naistöölisel ja töötavad naisterahvad võitlusele tööjõu rändavuse ja päevavarguse vastu.	12
Hukirjandus:	
Jutustus Siberi elust — <i>Roosi Päll</i>	13
Luule. Võitlus kestab — <i>Peno Alnovo</i> (luuletus).	18
Kindlustame rahvusvahelist sidet:	
Võitlusele, õiguse, leiva ja võimu eest.	19
Nõukogude Hiinamaast — <i>S. Popova</i>	19
Kuidas Eestis tööpuudust likvideerida tahetakse	20
Valgest Eestist	21
Väikeste vaenlane — <i>A. Sagittarius</i>	22
Sõnumid:	
N. S. Allilujeva	24
Mälestades sl. Alma Talu — <i>A. Riit</i>	25
Võitlusele kõrgemate kokkuostu tempode eest	25
Naistöölisel ärge jääge maha mees töölistest	26
Ei saa tellitud ajakirja kätte — <i>M. S</i>	26
Kolhoosi majanduse kindlustamise eesrinna võitlejad naiskolhoosnikud	27
Võitlusele töödistsipliini tõstmise eest — <i>U. A.</i>	27
Poliit-hulgalise töö tõstmine kõrgemale astmele — <i>Rosalie Sande</i>	27
Arstivestlus	
Peavalu	28
Lasteemad olge lastesõimede organiseerimise algatajad	29
Mõtteavalduse korras	
Võitlusele nõukogulise riidetusemoe eest	30

Hind 40 kop.

6187

Ajakiri

„Naistöoline ja naiskolhoosnik“

ilmub üks kord kuus ühes mustri ja juurdelõikuse lisaga.

Aasta peale tellimine maksab 6 rbl. = Üksiku numbri hind 60 kop.

Tellimisi võtavad vastu kõik postiosakonnad
ja „Külvaja“ kirjastuse kioskid ja volinikud.

„Naistöolise ja naiskolhoosniku“ talituse aadress:

Ленинград 31, улица 3-го июля 48

Издательство „КЮЛЬВАЯ“

Ответственный ред. Виснапу
Технический редактор: Юргенфельдт
Издание № 156. Сдано в производство 9/XII 1932 г.
Подписано к печати 5/I 1933. Формат 74 × 105. 2/4 печ. листа.
Кегль 10. 1 печ. лист 84,320 зн. Всего зн. 189,720

„Работница и колхозница“ № 41-42

на эстонском языке

Издательство „КЮЛЬВАЯ“, Ленинград 31, улица 3-го июля, № 48

Ленгорлит № 65496 Тираж 2000 экз. Заказ № 3682.
Тип. „Кюльвая“, Ленинград, ул. Дзержинского 49. Изд. „Кюльвая“.

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU